Τὸ φύλλον δραχ. 2.50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932— ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὸν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.- Τόμος 41ος | Ἀθῆναι, 27 Ὀκτωβρίου 1934 | Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 48

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀνοίχτηκε τότε τὸ καλάθι μὲ τὰ τρόφιμα ποὺ εἶχε στείλει ἡ κ. Ὀμόλλοῦ, κι' ὁ Χάνδος ἐπιτέλους ἔφαγε κρέας ψητό. Ἦταν λιγάκι κρύο, εἶναι ἀλήθεια, μὰ ἡ πεῖνα τοῦ τὄκανε τόσο ζεστό!

Τρώγοντας, ἢ καλύτερα καταβροχθίζοντας, ἔδιναν κι' ἔπαιρναν ἐξηγήσεις γιὰ τὰ γεγονότα ποὺ διαδραματίσθηκαν.

Στὸν Κάζη οἱ φυλακισμένοι καὶ καταδικασμένοι σὲ θάνατο ἀπὸ πεῖνα χρωστοῦσαν τὴ σωτηρία τους. Χωρὶς αὐτόν, ποτὲ δὲν θὰ τοὺς ἔβρισκαν στὸν τάφο ὅπου τοὺς εἶχε κλείσει ζωντανοὺς ὁ Ρανά. Ἀλλὰ εὐτυχῶς ὁ Κάζης ἀγρυπνοῦσε.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχε ἰδεῖ στὴν ἀμμουδιὰ τῆς βορεινῆς ἀκτῆς τὶς τόσο παράξενες ἐκεῖνες πατημασιές, εἶχε σχηματίσει μέσα του τὴν πεποίθηση πὼς ὁ Ρανὰ εἶχε γλυτώσει τὸν πνιγμὸ κολυμπώντας καὶ βρισκόταν ζωντανὸς στὸ νησὶ ὅπου τὸν ἔβγαλαν τὰ κύματα, καὶ πὼς κρυβόταν ἐκεῖ, τρώγοντας ρίζες, καρπούς, καὶ μελετώντας καινούργια ἐγκλήματα. Τὸ μάκρος τοῦ ποδιοῦ, ἡ χαραχτηριστικὴ θέση τοῦ μεγάλου δάχτυλου, ποὺ ἦταν ἀπομακρυσμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους σὰν τῶν πιθήκων, ὅλα ἔπειθαν τὸν Κάζη πὼς οἱ πατημασιὲς ἐκεῖνες ἦταν τοῦ Ρανᾶ. Τὸ μεγάλο δάχτυλο ποὺ εἶχε ἀποτυπωθεῖ στὸν ἄμμο, δὲν ἦταν ἐκεῖνο τὸ ἴδιο ποὺ εἶχε γυρίσει τὶς κάνουλες τῶν βαρελιῶν κι' εἶχε καταδικάσει σὲ θάνατο ἀπὸ δίψα ὅλους τοὺς ἐπιβάτες τῆς βάρκας; Ὁ Κάζης τὸ εἶχε ζωντανὸ ἀκόμα μπροστὰ στὰ μάτια του τὸ δάχτυλο αὐτό, καθὼς καὶ τὸν Ρανὰ ὁλάκερο, ποὺ τόσες ἡμέρες καὶ νύχτες τὸν παραμόνευε καὶ τὸν ἐπιτηροῦσε προσέχοντας καὶ τὰ παραμικρότερά του κινήματα.

Γιὰ τὶς ὁποψίες του ὁ Ἰνδὸς δὲν εἶπε τίποτα οὔτε στὸν πλοίαρχο Μανκαρύ, οὔτε σὲ κανέναν ἄλλον. Ἀλλ' ἀπὸ τότε ἄρχισε νὰ παρακολουθῆ ἄγρυπνος σ' ὅλες τους τὶς ἐκδρομὲς τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ συνταγματάρχη, μ' ὅλες τὶς διαμαρτυρίες τοῦ Χάνδου ποὺ τὸν ἐνοχλοῦσε ἡ περιττὴ αὐτὴ φροὐρηση. Ἔτσι, ἀναγκασμένος νὰ κρύβεται, γιὰ νὰ μὴ τὸν βλέπῃ ὁ νεαρὸς Ροβινσών, γλιστροῦσε, σερνόταν ἀπὸ θάμνο σὲ θάμνο κι' ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο. Μιὰ-δυὸ φορὲς ὁ Χάνδος τὸν εἶδε κι' ἔβγαλε τὶς φωνές. Ἀλλὰ ὁ Κάζης ἐξακολούθησε τὴ δουλειά του. Ἔτσι, φυλάγοντας τοὺς ἀγαπημένους του, ἐξερευνοῦσε καὶ τὸ νησὶ ἀπὸ τὴ μιὰν ἄκρη στὴν ἄλλη, μὲ τὸ σκοπὸ αὐτὸς νὰνακαλύψῃ πουθενὰ τὸν ἐχθρό.

Τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς ποὺ ἡ Ἀνθὴ παρατήρησε τὶς χαρακιὲς ἐκεῖνες στὰ δέντρα—σημάδια ποὺ ὁδήγησαν αὐτήν, τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὸ Χάνδο στὴ σπηλιὰ— ὁ Κάζης πρῶτος εἶχε παρατηρήσει κι' ἀκολουθήσει τὸν σημαδεμένο αὐτὸ δρόμο. Εἶχε φτάσει ὥς τὴ σπηλιά, εἶχε μπεῖ μέσα, ἀλλά, μὴ ἔχοντας φῶς, δὲν εἶδε ἄλλο παρὰ τὴν εἴσοδο καὶ τὸ διάδρομο. Σκέφθηκε τότε πὼς ἐκεῖ μποροῦσε νἆταν ὁ κρυψώνας τοῦ Ρανᾶ, ἀλλὰ δὲν ἦταν βέβαιος ἀκόμα. Καθὼς ἔβγαινε, εἶδε νὰ μπαίνουν ὁ κ. Κλοακὲν καὶ τὰ παιδιά. Ἀναγκάσθηκε ν' ἀπομακρυνθῆ γρήγορα καὶ νὰ κρυφτῆ μέσα στοὺς θάμνους.

Περίμενε κεῖ ὥρες, μὰ κανένας δὲν ἔβγαινε ἀπ' τὴ σπηλιά. Ἔχασε ἐπι-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

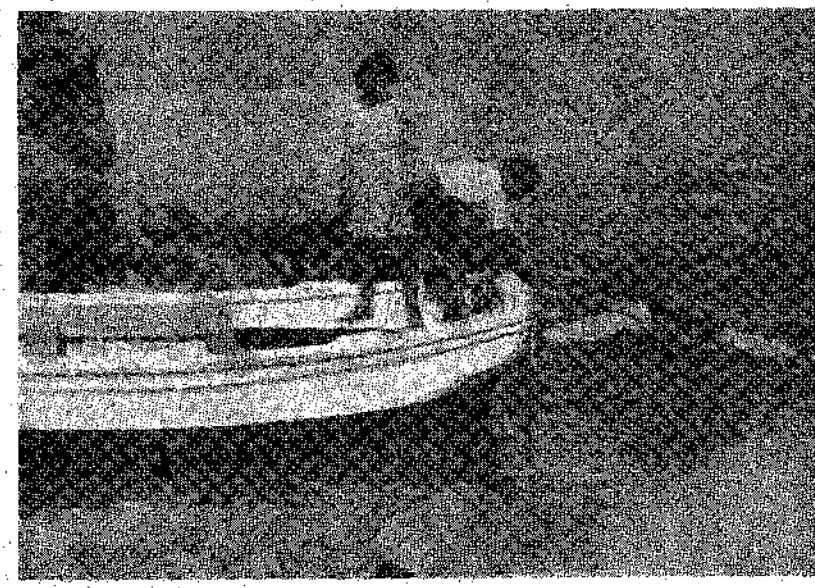

Τὸ καλοκαίρι στὴ Βούλα
(Ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὴ Γεργὴ Ψαρεπούλα, ποὺ εἶναι καὶ μέσα στὴ βάρκα.)

τέλους τὴν ὑπομονὴ καὶ θέλησε νὰ μπῇ. Ἡ εἴσοδος ὅμως, σὰν ἀπὸ θαῦμα, ἀπὸ μαγεία, εἶχε κλεισθεῖ, εἶχε ἐξαφανισθεῖ! Τότε βεβαιώθηκε πῶς ἐκεῖ εἶχε καταφύγει ὁ Ρανά. Μόνο τὸ μαγικό του χέρι μποροῦσε νὰ κάμῃ τέτοιο θαῦμα. Τρέχοντας, ἔδωσε τὴν εἴδηση στὸν πλοίαρχο Μανκαρὺ καὶ στὸν Παῦλο, ποὺ κι' αὐτοὶ εἶχαν ἀρχίσει ν' ἀνησυχοῦν ποὺ δὲν ἔβλεπαν τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τ' ἀνίψια του. Τί ἔγινε κατόπι, ἐννοεῖ εὔκολα ὁ καθένας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν ποὺ εἶχαν ἀποτέλεσμα τὴν ἀπελευθέρωση τῶν φυλακισμένων, ὁ Παῦλος ἦταν τόσο ἀπορροφημένος ἀπὸ τὴ σκέψη νὰ ξαναβρῇ τὴν Ἀνθή, τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὸ Χάνδο, ὥστε δὲν ἔδωσε καμμιὰ προσοχὴ στὴ φύση τοῦ βράχου ποὺ εἶχαν διατρυπήσει οἱ ἐργάτες του. Ὡστόσο, τὸ ἔνστικτο τοῦ γεωλόγου ἦταν τόσο ἰσχυρὸ μέσα του ὥστε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, μηχανικὰ σχεδόν, σήκωσε ἀπὸ χάμω μιὰ χούφτα χῶμα καὶ τὸ κοίταξε. Ἦταν ἕνας σβόλος κοκκινωπός. Καὶ σὰ νὰ τοῦ ἔκαμε κάποια ἐντύπωση, τὸν ἔκρυψε στὴν τσέπη του.

Ἀργότερα, κάνοντας νὰ πάρῃ τὸ μαντήλι του, τὸν βρῆκε καὶ τὸν ξανακοίταξε

— Μπά! ἔκαμε· πῶς βρέθηκε αὐτὸ στὴν τσέπη μου! Χῶμα χρυσοφόρο, κόκκοι ἀπὸ ἄμμο χρυσίτου!

Ἔπειτα θυμήθηκε. Κι' ὁ κ. Κλοακὲν τοῦ ἐξήγησε τὸ μυστήριο, διαβάζοντάς του τὴ σπουδαιότατη πληροφορία ποὺ ἔγραφε στὴ διαθήκη του ὁ Ροβινσὼν Κρουσσός. Ἦταν ἡ στιγμὴ τῶν ἀποκαλύψεων καὶ τῶν ἐκπλήξεων. Μὲ πόση συγκίνηση ἄκουσαν ὅλοι τὴ διήγηση τοῦ κ. Κλοακὲν γιὰ ὅσα εἶχαν ἀνακαλύψει στὴ σπηλιά, ποὺ μαρτυροῦσαν πῶς ὁ μεγάλος θαλασσοπόρος ἦταν πρόσωπο πραγματικὸ καὶ πῶς τὸ νησὶ αὐτό, ὅπου τοὺς εἶχει ρίξει ἡ τύχη, ἦταν τὸ νησί του!

Ὁ Χάνδος θριάμβευε πέρα ὡς πέρα. Πρῶτος αὐτός, διαβάζοντας τὴν αὐτοβιογραφία τοῦ δοξασμένου προγόνου του, εἶχε προαισθανθεῖ—νὰ ποῦμε ἔτσι—τὸ ἀληθινὸ τέλος τῆς ἱστορίας του.

Ἀφοῦ ἄκουσαν σιωπηλοὶ τὴ δραματικὴ ἐκείνη διήγηση, ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ σηκώθηκε κι' ἐπρότεινε νὰ δοθῇ στὴ φιλόξενη ἐκείνη γῆ τόνομα τοῦ πρώτου ποὺ τὴ γνώρισε καὶ τὴν κατοίκησε.

— Στὸ ἑξῆς, εἶπε, ἡ νῆσος μας ἂς ὀνομάζεται ***Κρουσσός***. Ἂς τὴ σημειώσουμε στοὺς χάρτες μας μὲ τὸ ἔνδοξο αὐτὸ ὄνομα κι' ἂς μὴ σβυσθῇ ποτὲ ἀπὸ ἐκεῖ. Τὸ ἀνατολικὸ ἀκρωτήρι ἂς διατηρήσῃ τόνομα ***Ἀκρωτήρι τῆς Σωτηρίας***, ἀλλὰ τὸ δυτικὸ ἂς τὸνομάσουμε ***Φόβε***. Εἶναι δίκαιο νὰ συμμερίσθῇ κι' ὁ ἐκδότης τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἀπομνημονευμάτων τὴ δόξα ἐκείνου ποὺ τὶς περιπέτειές του τὶς ἔκαμε γνωστὲς σ' ὅλο τὸν κόσμο. Κάνω κατοχὴ αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ στὸνομα τῆς Γαλλίας. Εἴθε καὶ σ' ἐκείνους ποὺ μέλλουν νὰ τὸ ἀποικήσουν, νὰ φανῇ τόσο φιλόξενο, τόσο μητρικό, ὅσο καὶ στὸν πρῶτο του κάτοικο καὶ σὲ μᾶς!

Ζωηρὰ χειροκροτήματα κι' ὁμόθυμες ἐπευφημίες ἐπικύρωσαν τὶς προτάσεις τοῦ Γάλλου πλοιάρχου. Ἡ κυρία Ὀμόλοῦ ἦταν ἕτοιμη νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν κατοχὴ στὸνομα τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ποὺ εἶχε τὴν προτεραιότητα, ἀφοῦ ὁ πρῶτος ἄποικος τοῦ νησιοῦ ἦταν Ἄγγλος. Ἀλλ' ἅμα σκέφθηκε πῶς δὲν θάχε παρὰ μόνο τὴν ψῆφο τοῦ ταγματάρχη, προτίμησε νὰ σωπάσῃ. Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πῶς ἡ στάση της ἔδειχνε φρόνηση κι' ἀξιοπρέπεια...

Τὴν ἴδια στιγμὴ παρουσιάσθηκε κι' ὁ κ. Ρετὺ μὲ τοὺς μουσικούς του καὶ τοὺς ἔβαλε νὰ παίξουν «Γουλιέλμο Τέλλο» πού, καθὼς ξέρουμε, τὸν εἶχε συνθέσει ὁ ἴδιος. Ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ἦταν ἀπαρηγόρητος, γιατὶ εἶχε σπουδαίους λόγους νὰ φοβᾶται πῶς ἡ συναυλία ἐκείνη θὰ ἦταν τὸ κύκνειό του ἆσμα. Ἴσα ἴσα τὴν προηγούμενη ἡμέρα ὁ Παῦλος τοῦ εἶχε παραστήσει πῶς ἦταν ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ παραδώσῃ τὰ χάλκινα ὄργανά του στὸ χυτήριο, γιατὶ τώρα ἔπρεπε νὰ κατασκευασθοῦν μερικὰ ἐξαρτήματα τῆς ἀτμομηχανῆς, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι παρ' ἀπὸ χαλκό. Φαντασθῆτε λοιπὸν τὴν ἔκπληξη καὶ τὴ χαρὰ τοῦ ἀρχιμουσικοῦ, ὅταν ὁ Παῦλος, ἀφοῦ τελείωσε τὸ κομμάτι, σηκώθηκε κι' εἶπε:

— Κυρίες καὶ κύριοι, εὐχαρίστως ἀναγγέλλω σ' ὅλους, κι' ἰδιαιτέρως στὸν κ. Ρετύ, πῶς τὸ Δημόσιο δὲν ἀπαιτεῖ πιὰ τὴ θυσία τῶν μουσικῶν ὀργάνων. Ἡ ἀνακάλυψη ποὺ ἔγινε πρὸ ὀλίγου στὸ νησί μας, μᾶς ἐπιτρέπει νὰ κατασκευάσουμε ἀπὸ πιὸ πολύτιμο μέταλλο τὰ λεπτὰ ὄργανα τῆς ἀτμομηχανῆς μας—ἀπὸ χρυσάφι! Ἔτσι ὁ καλός μας ἀρχιμουσικὸς δὲν θὰ στερηθῇ τοὺς πιὸ εὐῆχους καὶ σημαντικοὺς βοηθούς του. Ἀξίζει νὰ τὸν συγχαροῦμε!

Ὁ καϊμένος ὁ κ. Ρετὺ δὲν ἤξερε πῶς νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνη του.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΙΕΛ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ «ΤΡΙΚΥΜΙΑ» ΤΟΥ ΣΑΞΠΗΡ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος)

— Συχώρεσέ με, ἀγαπητὲ Γονζάλε, καὶ ὑπόμενε νὰ κανονίσω πρῶτα τοὺς λογαριασμούς μου μ' αὐτοὺς τοὺς ἄθλιους παλιανθρώπους.

Αὐτοὶ βρισκόνταν στὰ πόδια του. Ὁ τρόμος κι' ὁ φόβος τῆς δίκαιης τιμωρίας τοὺς ἐκάρφωνε στὴ θέση τους ἄλαλους καὶ χαμένους.

Πρῶτος ὁ βασιλιὰς τῆς Νάπολης ἐτόλμησε νὰ γυρέψῃ χάρη.

— Ἂν τὸ βασίλειό μου μπορεῖ νὰ ξεπληρώσῃ τὸ κρίμα ποὺ ἔκαμα, δέξου το: Εἶναι δικό σου. Πάρε ἀκέμα, ἂν θέλῃς, καὶ τὴ ζωή μου: Σοῦ ἀνήκει. Ποιὰ τιμωρία μπορεῖ νἆναι πιὸ μεγάλη ἀπ' τὸ νὰ χάσω, γιὰ τὰ κακουργήματά μου, ἕνα γιὰ τόσο μεγάλο, τόσο γενναιόψυχο καὶ τίμιο, ὅσο ὁ πατέρας τοῦ στάθηκε δειλὸς καὶ ἄπιστος.

Ἡ μεταμέλειά του ἦταν εἰλικρινής. Ὁ Πρόσπερος ἔννοιωθε τὴ δίκαιη ὀργή του νὰ τοῦ φεύγῃ, στὴ θέα τόσης δυστυχίας...

— Καὶ σύ, ἀδερφέ μου, δὲ λὲς τίποτα;

— Ἀλλοίμονο, καλὲ κι' εὐγενικὲ Πρόσπερε, τὸ ἔγκλημά μου εἶναι πολὺ μεγάλο γιὰ νὰ περιμένω εὐσπλαχνία. Ἄφησέ με μόνο νὰ μείνω ἐδῶ, πάνω σ' αὐτὸ τὸ ἐρημονῆσι καὶ σύ, σ' ἐξορκίζω, ξαναπάρε τὸ θρόνο σου καὶ ξέχασε γιὰ πάντα ἕναν ἀχάριστο καὶ κακοῦργον ἀδερφό.

— Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε κι' οἱ δυό σας, εἶπε ἁπλὰ ὁ Πρόσπερος.

Ἡ φωνή του πνιγόταν κι' ἡ μεγάλη συγκίνηση τὸν ἐπρόδινε

Τοὺς ἔφερε καὶ τοὺς τρεῖς στὴν κατοικία του.

Ὁ Πρόσπερος ἐσπρωξεν ἀπότομα τὴν πόρτα κι' ὁ βασιλιὰς τῆς Νάπολης εἶδε — ὦ ὑπέροχο θαῦμα! — τὸ γιό του Φερδινάνδο νὰ μιλῇ μὲ οἰκειότητα στὴ Μιράντα.

— Ἐμπρός, λέει ὁ Πρόσπερος, ἡ ἐπιείκεια διώχνει τὴ δίκαιην ὀργή μου. Ἂς σβύσουμε τὰ περασμένα κι' ἂς τὰ ξεχάσουμε γιὰ πάντα. Ἂς εἶστε εὐτυχισμένοι, καθὼς εἶμαι ἐγὼ συχωρώντας σας. Ἐσὺ βασιλιά, γύρισε στὸ βασίλειο σου καὶ δῶσε το, μιὰ μέρα, στὸν εὐγενικό σου γιὸ καθὼς τοῦ δίνω σήμερα τὴν κόρη μου· καὶ σύ, Ἀντώνιε, ξαναγύρισε μαζί μου στὸ Μιλᾶνο καὶ ἂς ζήσουμε, στὸ ἑξῆς, ὅπως εἴχαμε ζήσει ἄλλοτε, σὰν καλοὶ ἀδερφοί. Πήγαινε, ἀγαθὲ Ἄριελ, καὶ φέρε δῶ τὸ καράβι τῶν φίλων μου. Αὐτὸ θὰ μᾶς φέρῃ, σώους καὶ ὑγιεῖς, ξανὰ στὴν πατρίδα!

Τὴν ἄλλη μέρα μπήκανε στὸ πλοῖο. Μιὰ ἀλαφρὴ αὔρα φούσκωνε τὰ πανιὰ καὶ ταξίδεψαν εὐτυχισμένοι πάνω στὰ γαλάζια κύματα.

Ὁ Πρόσπερος ἄφησε πίσω του, μακριά, τὴ μαγεία καὶ ξαναπήρε, γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ λαοῦ του, τὴν κυβέρνηση τοῦ δουκάτου του.

Ὁ πρίγκηπας Φερδινάνδος παντρεύτηκε τὴν ὡραία Μιράντα καὶ διαδέχτηκε τὸν πατέρα του στὸ θρόνο τῆς Νάπολης.

Ὁ Ἄριελ εὐτυχισμένος καί, ἐπὶ τέλους ἐλεύτερος, ἔψαλλε πρὸς τὸν οὐρανὸ τὸ χαρούμενο τραγούδι του:

Ὅθε ἡ μέλισσα κι' ἐγὼ
Τὸ γλυκὸ ζουμὶ μυζῶ,
Στοῦ βοϊδόγλωσσου ἀκουμπῶ
Τ' ἄνθε γιὰ νὰ κοιμηθῶ,
Σὰν τῆς κλώπας αὐτιαστῶ
Τὸ μουγκὸ τὸ φωνατό.
Νυχτερίδα στὸ φτερὸ
Μὲ σηκώνει καὶ πετῶ.
Καὶ τὸν ὄμορφο κάτρὸ
Μὲ χαρὰ ξεκυνηγῶ,
Ὤ, χαρά, χαρὰ γρικῶ!
Κάτω ἀπὸ τὸ λούλουδο τὸ [κρεμασμένο
Ἀπ' τὸ κλωνάρι του, τώρα θὰ μένω.

Μετάφρ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

Ο ΤΟΜΗΣ

Ὁ Τόμης μας σκυλάκι
Εἶν' ἄσπρο παχουλό,
Μὲ παρδαλὸ μουτράκι
Μὲ τρίχωμ' ἁπαλό,
Κανεὶς δὲν εἶδ' ἀκόμη
Σκυλάκι σὰν τὸν Τόμη.

Στὰ μάτια τὰ γλυκά τοῦ,
Καθὼς ἐμὲ κοιτᾶ,
Τὴν πίστη, τὴ χαρά του
Θωρῶ ζωγραφιστά...
Κι' εἶναι σκυλὶ καμάρι
Στὴν πάστρα καὶ στὴ χάρη.

Τί ὄμορφο σκυλάκι
Μὰ κι' ἔξυπνο πολύ,
Μαζί μου σὲ λιγάκι
Θ' ἀρχίσῃ νὰ μιλῇ.
Νά, τώρα σούζα μένει
Κι' ὅλους μᾶς ξετρελλαίνει.

Τὸ πόδι του μᾶς δίνει
Μὲ τάξη, μὲ σειρά,
Πηδᾶ μὲ σβελτοσύνη
Στὸ τσέρκι ὅλο χαρά.
Θενὰ σὲ ἰδοῦμε, Τόμη,
καὶ χορευτὴν ἀκόμη!

Μὰ στὰ καλὰ τὰ τόσα,
Καὶ κάτι ποὺ δὲν πάει:
Τὰ βάζει μὲ τὴν κλώσσα,
Τὴ γάτα κυνηγάει...
Ἔ, σὰ μικρὸ σκυλάκι
Θὰν καὶ τρελλὸ λιγάκι!..

ΦΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

Ο ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΟΣ ΣΥΡΕΚΕΛΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α΄.

Ὁ Συρεκέλας εἶχε γεννηθεῖ σ' ἕνα μεγάλο πολεμικὸ καράβι, θωρηκτό, ποὺ τὸ λέγαν «Ἀτρόμητο». Κι' ἦταν ἕνα πολὺ φρόνιμο, ἥσυχο κι' ὑπάκουο ποντικάκι. Γιατὶ ὅμως τὄβγαλαν Συρεκέλα (σύρε κι' ἔλα) θὰ τὸ ἰδοῦμε παρακάτω.

Σ' ὅλα τὰ καράβια, καὶ τὰ πολεμικὰ καὶ τὰ ἐμπορικά, ὑπάρχουν ἄφθονα ποντίκια. Βρίσκουν, βλέπετε, πολλὲς γωνιὲς γιὰ νὰ κρύβουνται καὶ πολλὰ πράγματα γιὰ νὰ τρῶνε. Φυσικά, οἱ καραβοκύρηδες τὰ κυνηγοῦν. Παίρνουν γάτες, στήνουν φάκες, βάζουν ποντικοφάρμακο στἆποφαγούδια ποὺ πετοῦν. Καμμιὰ φορὰ φωνάζουν καὶ τὸν παπᾶ νὰ διαβάσῃ εὐχή.

Μὰ τοῦ κάκου. Τὰ ποντίκια ξεγελοῦν τὴ γάτα, φυλάγουνται ἀπὸ τὴ φάκα, δὲν ἀγγίζουν τὸ ποντικοφάρμακο—εἶναι πονηρὰ—κι' ἡ εὐχὴ τοῦ παπᾶ δὲν τὰ κάνει νὰ ψοφήσουν, γιατὶ κι' αὐτὰ εἶναι ζῶα τοῦ Θεοῦ κι

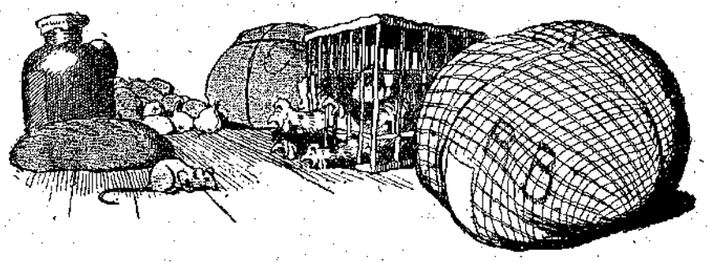

ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζοῦν ὅπως κι' ὅλα τἄλλα. Μερικά, ἀλήθεια, τὰ πιὸ ἀσυλλόγιστα, τὰ πιὸ ἀμάθητα καὶ τὰ πιὸ λαίμαργα, τὴν παθαίνουν. Καὶ στὰ νύχια τῆς γάτας πέφτουν, καὶ στὴ φάκα μπαίνουν καὶ πιάνουνται, καὶ τὰ φαρμακωμένα φαγιὰ τρῶνε. Ἔ, αὐτονῶν αἰωνία τους ἡ μνήμη! Τἄλλα ὅμως, τὰ φρόνιμα, τὰ μαθημένα, τὰ προσεχτικά, ζοῦν καὶ βασιλεύουν. Καὶ πάντα στὰ καράβια εἶναι πολλά...

Ὅσο λοιπὸν ἦταν μικρὸ ποντικάκι, ὁ Συρεκέλας ἦταν παράδειγμα μέσα στὰ μικρὰ ποντικάκια τοῦ καραβιοῦ. Ποτὲ δὲν ἔκανε παρατήρηση, ποτὲ δὲν εἶχε ἀντιλογία. Ἔτρωγε ὅ,τι κι' ὅσο τοῦ ἔδιναν νὰ φάῃ—ποτὲ

περισσότερο ἢ λιγώτερο—πήγαινε ὅπου τοῦ ἔλεγαν νὰ πάῃ, καθόταν στὴ γωνιὰ ποὺ τοῦ ἔδειχναν, καὶ κοιμόταν τὴν ὥρα ποὺ τοῦ ἔλεγαν νὰ κοιμηθῇ.

Ἡ κυρὰ-Μουστάκαινα, ἡ μητέρα του, τὸν καμάρωνε. Μὰ κι' οἱ ἄλλες ποντικίνες τοῦ Ἀτρόμητου, ἔλεγαν στὰ ποντικάκια τους:

— Βλέπετε τὸ μικρὸ Συρεκέλα; Ἔτσι νἆκοῦτε καὶ σεῖς.

Ὁ ἀδερφός του ὁ Φαγάνας ἦταν πολὺ λαίμαργος, κι' ἡ ἀδερφή του ἡ Σταχτερούλα ἦταν ὅλο ἀπαίτηση κι' ἀντίρρηση. Πολλὰ παρίπονα εἶχε ἡ κυρὰ-Μουστάκαινα ἀπὸ τἄλλα της παιδιά. Μ' ἀπὸ τὸ Συρεκέλα κανένα.

Ἀλλὰ ἦρθε καὶ καιρὸς ποὺ τὸ μικρὸ ποντικάκι μεγάλωσε κάπως κι' ἔπρεπε νὰ διευθύνῃ τὸν ἑαυτό του μονάχο του, χωρὶς νὰ τ' ὁδηγοῦν κάθε στιγμὴ οἱ μεγάλοι. Τότε τὰ πρωτερήματά του ἔγιναν σχεδὸν ἐλαττώματα. Γιατὶ συνηθισμένος πάντα νἆκούῃ τοὺς ἄλλους, νὰ κάνῃ ὅ,τι τοῦ ἔλεγαν οἱ ἄλλοι, ὁ Συρεκέλας δὲν μποροῦσε νὰ πάρῃ μονάχος του μιὰ ἀπόφαση ἤ, νὰ ποῦμε καλύτερα, ἔπαιρνε δέκα ἀποφάσεις μαζὶ κι' ὅλες ἀντίθετες!

Ἄξαφνα, ἅμα νύχτωνε, συλλογιζόταν καμμιὰ φορὰ πῶς θὰ τοῦ ἔκανε καλὸ νἀναπνεύσῃ λίγο θαλάσσιο ἀέρα. Καὶ ξεκινοῦσε γιὰ νἀνεβῇ στὸ κα-

τάστρωμα. Στὰ μισὰ ὅμως τῆς σκάλας συλλογιζόταν πὼς θἄταν πιὸ σίγουρος ἂν ἔμενε κάτω· καὶ κατέβαινε στὸ ἀμπάρι.

Ἔβλεπε ἕνα ὡραῖο κομμάτι λαρδὶ κι' ἔτρεχε νιὰ νὰ φάῃ. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἐπιθυμοῦσε στάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, καὶ πήγαινε νὰ βρῇ στὴν κλούβα μὲ τὶς κόττες τοῦ πλοιάρχου. Ἀλλὰ μόλις ἔφτανε καὶ χωνόταν στὴν κλούβα, τὸ μετάνοιωνε, ξαναθυμόταν τὸ λαρδὶ καὶ γύριζε τρεχάλα στὴν ἀποθήκη.

Ἄρχιζε νὰ ροκανίζῃ μιὰ μπότα, ἕνα παπούτσι, μὰ τἄφινε ἀμέσως γιὰ νὰ δοκιμάσῃ ἕν' ἄλλο, κι' αὐτὸ πάλι τἄφινε γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τρίτο, τέταρτο... σὰ νἄθελε νὰ βρῇ τὸ πιὸ νόστιμο παπούτσι, τὴν πιὸ τρυφερὴ μπόττα τοῦ κόσμου!

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ἄλκη

22 Ἰουνίου

Ἡ πρώτη μέρα τῶν διακοπῶν.

Χτές, δόξα σοι ὁ Θεός, τελειώσαμε τοὺς διαγωνισμούς. Μὰ ἦταν κι' ὥρα! Τὸ κεφάλι μου κουράστηκε πιὰ νὰ σκύβῃ πάνου στὰ βιβλία, προσπαθώντας νὰ θησαυρίζῃ ὅλα τ' ἄλλο κοτα ποὺ κρύβονται κάτου ἀπ' τὰ μελανά τους τὰ ψηφία. Αὐτὲς τὶς τελευταῖες μέρες τὸ αἰσθανόμουν ἀφάνταστα βαρύ Καὶ σ' αὐτὸ δὲν ἔφταιγε ἄλλος ἀπὸ μένα. Στὴ ζέση μου μὴ μοῦ ξεφύγῃ τίποτα, εἶχα χώσει μέσα, ποὺ ἔμνησκαν ἀνακατωμένα, χίλια δυὸ ἀνόμοια κι' ἀσυμβίβαστα πράματα: ἀριθμούς, χρονολογίες, θεωρήματα, ὁρισμούς, τύπους, ρήματα, ἐξισώσεις καὶ πάει λέοντας .. Ἐμπᾶτε, σκῦλοι, ἀλέστε κι' ἀλεστικὰ μὴ δῶστε, ποὺ λέει κι' ἡ παροιμία.

«Ἡ τρίμηνη αὐτὴ ἀνάπαυλα, ὕστερα ἀπὸ ἐννιὰ μηνῶν ἐργασία, εἶναι ἀναγκαία, ὅσο καὶ ἡ βροχὴ γιὰ τὴ βλάστηση» μᾶς ἔλεγε μιὰ μέρα ὁ δάσκαλος. Καί, μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶχε ἄδικο!

Ἄ! φέτος θὰ τὸ ρίξω ἔξω αὐτοὺς τοὺς τρεῖς μῆνες...

24 Ἰουνίου

Γιορτὴ τ' Ἅη-Γιαννιοῦ τοῦ Λαμπατάρη.

Ἀπόψε τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς ἄναψαν τὶς «λαμπατίνες». Εἶχαν μαζέψει ἀπ' τὸ πρωΐ ξερὰ ἄχερα, τἄκαμαν σωροὺς χρυσόξανθους καὶ πρόσμεναν μὲ ἀγωνία τὴ δύση τοῦ ἡλιου. Μόλις νύχτωσε, ἄρχισαν νὰ τὶς ἀνάβουν. Φωτίστηκε ὅλη ἡ γειτονιὰ ἀπὸ τὶς μυριόσχημες φλόγες τους ποὺ γλείφοντας τὸν ἀγέρα, ἔστελναν πρὸς τ' ἀστέρια ποὺ σπιθοφέγγανε μιὰ στήλη ἀπὸ ἀσβολερὸ καπνό. Τὰ πηδήματα δώσανε καὶ πήρανε. Ὅλα τὰ παιδιά, συντροφιὲς-συντροφιές, βαλμένα στὴ σειρά, πηδοῦσαν μὲ ἀλαλαγμοὺς τἕνα ὕστερα ἀπ' τἄλλο πάνου ἀπ' τὶς «λαμπατίνες». Κάθε συντροφιὰ εἶχε τὴ δικιά της καὶ πάσχιζε νὰ τὴν κάμῃ ὅσο ἦταν βολετὸ πιὸ ψηλή, γιὰ νὰ περάσῃ ὅλες τὶς ἄλλες.

Ἤμουν μὲ τὴν ἀδερφούλα μου τὴ Μίνα στὸ παράθυρο καὶ παρακολουθούσαμε τὸ θέαμα.

— Ψηλὸς ψηλὸς καλόγερος καὶ κόκκαλα δὲν ἔχει... Μοῦ κάνει μιὰ στιγμὴ δείχνοντάς μου τὸν καπνό.

— Ὦς κι' αὐτὸ τὸ ξέρεις; Ποιὸς στὄμαθε; τῆς λέω.

— Μοῦ τὄμαθε ὁ Σέργιος ποὺ τοῦ τὄπαν στὸ σχολειό του.

Καὶ χαμογέλασε μὲ αὐταρέσκεια. Σέργιος εἶναι ὁ μικρός της φίλος.

Τὸ θέαμα ἦταν διασκεδαστικό. Σοῦ θύμιζε κάτι κάρτες μὲ ἄγριους τῆς Ἀφρικῆς ποὺ χορεύουνε τοὺς θρησκευτικοὺς κι' ἀλλόκοτους χορούς τους, γύρω ἀπὸ μιὰ θεριακωμένη φωτιά...

4 Ἰουλίου

Σήμερα, Τρίτη, πῆρα τὸ ἐνδεικτικό μου. Ἄσκημη μέρα, θὰ πῆτε.. Καὶ γὼ τὸ σκέφτηκα. Εὐτυχῶς ὅμως ποὺ ὁ βαθμός μου ἦταν ἕνα ὁλοστρόγυλο 10. Ὕστερα ἀπ' αὐτό, ἐγὼ τοὐλάχιστο, ἔχω τὴν Τρίτη γιὰ τὴ καλύτερη μέρα τῆς ἑβδομάδας. Κι' ἂς λένε οἱ ἄλλοι...

25 Ἰουλίου

Ἀπ' τὴν πρώτη τοῦ μηνὸς ἔχουμε ἀρχίσει τὰ θαλασσινὰ λουτρά.

Ἡ θάλασσα ὁλόφεγγη, ἕνα κομγάτι βαθυγάλαζο ἀτλάζι στολισμένο μ' ἀχτιδόβολα διαμαντικά. Ὁ ἥλιος φορώντας ὅλο τὸν πλοῦτο ἀπ' τὰ βαρύτιμα χρυσαφικά του, ἀστραφτοκοπάει. Μέσα στὴ βαρκοῦλα μας τραβᾶμε κουπί. Ἡ καρίνα σκίζει μ' ἕνα ψίθυρο ἀπαλότατο τὰ γαληνότατα νερά, ἀφίνοντας πίσω σκοῦρο αὐλάκι ὅμοιο μὲ γραμμὴ χαραγμένη σὲ ζαφειρένια κατεβατά. Πάλλευκοι γλάροι γράφουν ἰριδένιες περισπωμένες στοὐρανοῦ τὴ γλαυκοσύνη τὴν ἀπέραντη.

Μπλούμ! Ἕνα μακροβούτι κι' ὕστερα ἕνα γενναῖο κολύμπι.

Ποιὰν ἡδονὴ στἀλήθεια αἰσθάνεσαι, σὰν νιώθῃς νὰ σὲ ζώνῃ ἀπὸ παντοῦ, νὰ θέλῃ νὰ σὲ καταποντίσῃ σὲ ἄπατους βυθοὺς καὶ σὺ νὰ τὸ νικᾶς καὶ νὰ σκίζῃς θριαμβευτὴς τὰ πρασινόγυαλα βάθη του

6 Αὐγούστου

Χτὲς πήγαμε μὲ τ' αὐτοκίνητο ἐκδρομή, ὡς τὴν «Παλιοκαστρίτσα».

Λὲς κι' ἡ φύση ἔβαλε ὅλα της τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ παρουσιαστῇ ὅσο εἶναι μπορετὸ πιὸ ὄμορφη, πιὸ στολισμένη καὶ πιὸ γητεύτρα στὸν αἰθέριο αὐτὸ τόπο μὲ τοὺς σκοτεινοὺς βράχους καὶ τὴν ἡμικυκλική, χρυσοκαμμένη ἀχτή, τὶς ροδοστάλαχτες δόσεις καὶ τὰ νερὰ τὰ γλαυκοπράσινα καὶ κρουσταλένια. Πάνου σ' ὀρθόστηθο βράχο στέκεται τὸ παλιὸ τὸ μοναστῆρι τῆς Παναγιᾶς τῆς Παλιοκαστρίτισσας καὶ πέρα, μακριά, σχεδὸν στὸν ἀχνόθαμπο ὁρίζοντα ξεχωρίζει μὲ τὴ γρανιτένια του μαυράδα τ' Ἀγγελόκαστρο, τὸ ρημάδι κάποιου κάστρου, χτισμένου ἀπ' τοὺς Βυζαντινοὺς Ἀγγέλους τοὺς παλιοὺς δεσπότες τῆς Ἠπείρου, πάνου σ' ἀπάτητα βράχια.

Ἄγρια ὁμορφιά· αὐτὴ εἶναι ἡ γενικὴ γραμμὴ ποὺ τὴ χαραχτηρίζει τὴ Παλιοκαστρίτσα. Κι' αἰσθάνεσαι τὶς μύριες ὁμορφάδες της νὰ σοῦ μιλοῦν, ὡς μέσα στὴν ψυχή σου.

Δὲν εἶχε ἄδικο ὁ Μαβίλης, ὅταν ἔγραφε:

«Σὰν πεθάνω, ἐδῶ θἄρθω μὲ τὰ μύρια
φαντἄσματα ἄϋπνα μέσα σὲ ἄϋλα γνέφια
ἢ σ' ἀσημοβολῆς μαϊκὰ συντέφια,
τ' ἅγια τῆς νύχτας νὰ χαρῶ μυστήρια...»

22 Αὐγούστου

Σήμερα εἶμαι στὰ νεῦρα μου...

Καθισμένος στὸ γραφεῖο μου διάβαζα τὸν «Ἀετιδέα». Οὔφ! Κουράστηκα. Κι' αὐτὸς ὁ εὐλογημένος ὁ Ροστάν! Ἔχει τόσες λόπες ἡ ζωή, ὥστε νἄναι ἐντελῶς περιττὸ νὰ διαβάζῃ κανεὶς καὶ τόσο θλιβερὰ πράματα... Ἂς γράψω καλύτερα τοῦ θείου Περικλῆ. Ἔχω ἕνα μῆνα νὰ τοῦ στείλω εἰδήσεις μου. Πῆρα «χαρτὶ καὶ καλαμάρι» κι' ἄρχισα νὰ γράφω... Οὔφ δὲ μοῦρχεται καμμιὰ ἰδέα σήμερα. Ὅλο ἀνοησίες τοῦ ἔγραφα. Σχίζω τ' ἀρχινισμένο γράμμα καὶ παραδίνομαι σὲ... ρεμβασμούς.

Μέσ' στὸ δωμάτιο κάτι μύγες βουΐζουν ἀκατάπαυτα. Τί ἀεικίνητα ποὺ σοῦ εἶναι αὐτὰ τὰ ἔντομα! Πότε πετᾶνε, πότε μαλώνουν, πότε σὲ τσιμποῦν πότε κάθονται γιὰ ἕνα λεπτὸ καὶ πάλι ξαναπετοῦν· ἄλλα καταγίνουνται στὸ νὰ περπατοῦν πάνου στὸ γυαλοπίνακα τοῦ παραθυριοῦ, μὰ γλυστροῦν κι' ἀρχίζουν ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὴν κοπιαστική τους «ἀνάβαση», βουΐζοντας ἐκνευριστικά. Μὰ δὲν ὁποφέρονται πιά! Παίρνω μιὰ πατσαβούρα καὶ μ' ἕνα χτύπημα στέλνω πεντέξη στὰς Αἰωνίους Μονάς.

Ὦς κι' οἱ μύγες μοῦ φταῖνε σήμερα!

12 Σεπτεμβρίου

Σήμερα εἴχαμε τὸ πρωτοβρόχι. Διάβαζα. Ὅταν μοῦ φάνηκε πὼς ἄρχιζε νὰ νυχτώνῃ. Περίεργο· εἶπα Κοιτάζω ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ τί νὰ ἰδῶ! Βαριὰ σταχτόμαυρα σύννεφα εἶχαν γεμίσει τὸν οὐρανὸ κι' ὁ ἥλιος πίσω τους ἔπαιζε τὸ κρυφτό.

Ἡ βροχὴ δὲν ἄργησε. Μερικὲς μακρινὲς βροντές, σὰν ἀντίλαλος ἀλαργινὸς ἀπὸ μουγκρίσματα μεγαθήριου. Δυὸ τρεῖς χλωμὲς ἀστραπὲς ποὺ φιδογλύστρησαν πάνου στὸν ὁλόσταχτο θόλο. Κι' ὕστερα ἕνα σωρὸ χοντρὲς καὶ διάφανες στάλες, διαμαντάκια ποὺ ξεκόλλησαν, λές, ἀπ' τὰ τεφρὰ σύννεφα. Κάπου ὁ ἥλιος πρόβαλε σὰν φοβισμένος τ' ὁλόξανθο κεφάλι του καὶ πάλι κρύβονταν πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα πρὄχαν κάμει τὰ σύννεφα. Μοῦ θύμισε τοὺς στίχους τοῦ Πολέμη:

«Ὁ ἥλιος ἀπ' τὰ σύννεφα γιὰ μιὰ στιγμὴ [προβαίνει,
Ἐνῶ θυμώνει ὁ οὐρανὸς καὶ βρέχει, βρέχει [ἀκόμα,
Ὁ ἥλιος χώνει ἀπὸ φηλὰ τ' ὁλόχρυσό του [χρῶμα
Καὶ τὴν κλαφάρα τὴ βροχὴν ὁλόχρυση τὴ [βάφει,
Σὰν νὰ γεννᾶ τὸ σύννεφο ἀναλυτὸ χρυσάφι...»

Ἡ βροχή, ὅπως ὅλα δὰ τὰ πρωτοβρόχια, δὲ βάσταξε πολύ. Δυὸ τρεῖς ὧρες καὶ τὰ οὐρανοθέμελα ἄρχισαν νὰ καθαρίζουν. Τὰ σύννεφα σὲ κουρέλια ἄμορφα σκορπίστηκαν ἀπ' τ' ἀεράκι ποὔπιασε καὶ φύσησε. Κι' ὁ ἥλιος πιὰ χρυσάχτιδος ξανάρχισε καλόκαρδα νὰ χαμογελᾶ.

14 Σεπτεμβρίου

Ὁ καιρὸς μᾶς ἐπιτρέπει ἀκόμα τὰ λουτρὰ στὴ θάλασσα. Ποιὰ διαφορὰ ὅμως ἡ θάλασσα τοῦ φθινοπώρου ἀπ' τὴν καλοκαιριάτικη.

Τώρα μοιάζει μὲ κομμάτι ἀπὸ πολύπτυχο μεταξωτὸ γλαυκοπράσινο, ποὺ τὸ στολίζουν πολύτιμες καὶ μυριόσχημες δαντέλλες, ὁ ἀφρός. Στὸν οὐρανὸ τὸν ὅμοιο μ' ἄλλο μυστηριώδικο πέλαγος, ἀρμενίζουν καράβια καλοτάξιδα μ' ὁλόλευκα πανιά, τ' ἀφρόπλαστα τὰ σύννεφα. Κι' ἔχουν τὸν ἥλιο τὸν τετράξανθο πελώριο φάρο, φωτεινότατο, ὁδηγὸ στ' ἀνάερο ταξίδι τους.

30 Σεπτεμβρίου

«Κάθε κατεργάρης στὸν μπάνκο του».

Χτὲς πῆγα νὰ γραφτῶ στὸ σχολεῖο κι' ἀπὸ αὔριο ἀρχίζουν τὰ μαθήματα. Ἀντίο, τρεῖς μῆνες ἀνέμελης ζωῆς!

Ἀπὸ αὔριο ἀρχίζει πάλι ὁ ἀγώνας.

Ἔπαθλό του: ἡ μόρφωση τῆς καρδιᾶς καὶ τοῦ νοῦ.

ΚΩΣΤ. Χ. ΓΡΑΛΛΙΟΣ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ ὄφος τοῦ Μό, τὸ φέρσιμό του καὶ ἰδίως τὸ φτιασίδωμά του, ποὺ τὸν ἔκαναν νὰ μοιάζῃ μὲ τὸν Τριὲν-Κόατ, φαίνεται πὼς εἶχαν κάνει μεγάλη ἐντύπωση στὸν συνομιλητή του.

— Μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σᾶς ρωτήσω ποιὸς εἶσθε; ἔκανε ταπεινὰ ὁ μαραγκὸς μιλώντας ἄθελά του στὸν πληθυντικό.

— Εἶμαι ὁ κύριος Τριὲν-Κόατ, τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Νγκουγιέν! ἔκανε ὁ Μὸ μὲ θράσος.

Ὁ ξένος τινάχτηκε.

— Πῶς; ἔκανε. Εἶναι δυνατόν;

— Πῶς τολμᾶς νὰ ἀμφιβάλλῃς, γελοῖε;

— Ὄχι, ὄχι, ἔκανε ταραγμένος ὁ μαραγκός.

— Θἄκανες πολὺ ἄσχημα.

Ὁ Τίγκ ἔσκυψε τὸ κεφάλι.

— ... Γιατὶ θἄτρωγες ξύλο ἄγριο.

Ὁ Τίγκ ἔπεσε στὰ γόνατα.

— ... Καὶ θὰ περνοῦσα τὸ λαιμό σου στὸ καρκάνι καὶ θὰ σὲ πήγαινα στὸ στρατόπεδο καὶ θὰ σὲ ἔδινα στὸ παλούκι καὶ θὰ σοῦβγαζα τὸ κρέας σου κομμάτια μὲ τὶς τσιμπίδες.

Ὁ Τίγκ ἄρχισε νὰ τοῦ φιλᾷ τὰ πόδια.

— Ἀφέντη, Τριὲν Κόατ, ἱκέτευσε. Σπλαχνίσου ἕνα φτωχὸ μαραγκό, μαλακὸ σὰν τὸ κερί, ἀθῶο σὰν τὸ ἀρνὶ ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὸν ἐχθρό σου τὸν Τσού.

Ὁ Μὸ γελοῦσε κάτω ἀπὸ τὰ μουστάκια του.

Καὶ βέβαια αὐτὸς ὁ βλακομαραγκὸς δὲν εἶχε καμμιὰ σχέσι μὲ τὸ πρωτοπαλήκαρο τοῦ Ἄσπρου Λύκου. Μὰ γιὰ ποιὸ λόγο τοῦ ἔμοιαζε τόσο πολύ. Καὶ γιατὶ νὰ τὸν τρομάξῃ πρίν; Ὁ Μὸ ἤθελε νὰ πάρῃ τώρα ἐκδίκησῃ γιὰ τὴν τρεμούλα ποὺ εἶχε περάσει.

— Σήκω ἐπάνω! πρόσταξε τὸν Τίγκ.

Καὶ μὲ μιὰ κλωτσιὰ τὸν ἔστησε ὀρθόν.

— Πήγαινέ με πρῶτα στὸ σπίτι σου κι' ἂν μὲ περιποιηθῇς ὅπως πρέπει μπορεῖ νὰ σὲ συγχωρήσω, συνέχισε ὁ Μὸ μὲ ἄγριο τόνο.

Ὁ μαραγκὸς ξανάρχισε τὶς μετάνοιες καὶ τὰ προσκυνήματα. Ὕστερα παραμέρισε γιὰ νὰ περάσῃ ὁ Μὸ γιατὶ δὲν τολμοῦσε βέβαια νὰ μπῇ μπροστὰ ἀπὸ ἕνα τόσο σπουδαῖο πρόσωπα

Ἔτσι ὁ Μὸ πέρασε πρῶτος μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ μὲ βῆμα καμαρωτό. Μὰ τὸ καμάρι του ὅλο χάθηκε τὴν ἄλλη στιγμή, γιατὶ ὁ Τίγκ, γοργὸς σὰν ἀστραπή, τὸν ἅρπαξε ἀπὸ πίσω καὶ τὸν ἔρριξε μέσα στὴ λάσπη.

Ἡ πάλη δὲν κράτησε πολλὴν ὥρα. Ὁ Μό, χτυπιόταν καὶ προσπαθοῦσε ἀπεγνωσμένα νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ψευτομαραγκοῦ. Μὰ δὲν εἶχε οὔτε τὴ μισὴ δύναμη ἀπὸ ἐκεῖνον καὶ στὸ τέλος ἀναγκάστηκε νὰ παραδοθῇ.

—Ὤχ, ὤχ, ἔκανε. Μὴ μὲ σφίγγεις δὰ καὶ τόσο, ἀφέντη μου!

Δίχως νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ ὁ νικητὴς ἐσφύριξε δυνατὰ καὶ στὴ στιγμὴ μαζεύτηκαν ἕνα πλῆθος ἰθαγενεῖς. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ Μὸ ἐνόμισε πὼς εἶχε ξαναπέσει στὰ χέρια τοῦ Τσού, ὅταν εἶδε, ὄχι χωρὶς κάποια ἀνακούφιση, πὼς οἱ νεοφερμένοι φοροῦσαν τὴ στολὴ τοῦ γαλλικοῦ ἀποικιακοῦ στρατοῦ. Ὅμως οἱ στρατιῶτες δὲν φαίνονταν νὰ εἶναι τόσο ἐνθουσιασμένοι ὅσο αὐτός.

— Πᾶρτε τον, πρόσταξε ὁ ψευδομαραγκὸς βγάζοντας τὴν κάπα του ποὺ σκέπαζε μιὰ στολὴ ὅμοια μ' ἐκείνη ποὺ φοροῦσαν οἱ ἄλλοι στρατιῶτες, μὲ τὴ μόνη διαφορὰ ὅτι αὐτὴ εἶχε μιὰ «σαρδέλλα» στὸ μανίκι.

— Δέστε τον καλά, συνέχισε. Ὁ ἴδιος ὁμολόγησε πὼς εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἐπίφοβους ὀπαδοὺς τοῦ Νγκουγιέν, τὸ πρωτοπαλλήκαρό του, ὁ Τριὲν-Κόατ. Ἀπ' ὅ,τι κατάλαβα φαίνεται πὼς τἄχει χαλασμένα μὲ τὸν ἄλλον, τὸν Τσοὺ ποὺ τὸν φοβᾶται κιόλας πολὺ καὶ αὐτὸ ἐξηγεῖ πολλὰ πράγματα.

— Λάθος! φώναξε ὁ Μό! Δὲν εἶναι ἀλήθεια!

— Πῶς δὲν εἶναι ἀλήθεια; Δὲν μὲ φοβέριζες πὼς θὰ μὲ πᾶς στὸ στρατόπεδό σου;

—Ἀστειεύομουν κύριε γτό.ί(*). Καὶ μιὰ κι' ἐγὼ σὲ πιστεύω ποὺ μοῦ λὲς πὼς δὲν εἶσαι ὁ Τσού, ἔτσι καὶ σὺ πρέπει νὰ μὲ πιστέψῃς ὅταν σοῦ λέω καὶ σοῦ ὁρκίζουμαι πὼς δὲν εἶμαι λῃστής.

(*) Σ. τ. Σ. Ντόϊ=λοχίας.

—Ποιός εἶσαι λοιπόν, γιὰ νὰ μάθω;

—Ὁ Μό.

—Δὲν ξέρω κανένα Μό, ἔκανε ὁ ντόϊ.

— Εἶμαι ὁ Μό, ὁ ὑπηρέτης τοῦ κυρίου διοικητῆ τοῦ Γιὲν-Μπάϋ, ἔκανε μὲ καμάρι ὁ φίλος μας.

Ὡστόσο ἡ διαβεβαίωσή του αὐτή, ἀντὶ νὰ εὐχαριστήση τοὺς ἄλλους τοὺς ἔκανε νὰ ξεσπάσουν σὲ γέλια.

— Σ' ἄλλους νὰ τὰ λὲς αὐτά, ἔκανε ὁ λοχίας.

— Κύριε ντόϊ, κύριε ντόϊ, ἐκέτευε ὁ Μό. Ἀφοῦ σᾶς τ' ὁρκίζομαι, σᾶς δίνω τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου.

— Καὶ τί ἀξίζει ὁ λόγος σου;

— Πῶς, τί ἀξίζει;

— Καὶ βέβαια. Πρὶν δὲν μᾶς ἔλεγες πῶς εἶσαι τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Νγκουγιέν;

— Μ' ἀφοῦ σᾶς λέω, αὐτὸ ἤτανε γ' ἀστεῖο.

— Τὰ ἀστεῖα αὐτὰ νὰ τὰ κάνης γιὰ τὸν ἑαυτό σου, φίλε μου, κι' ὄχι γιὰ μᾶς.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα οἱ στρατιῶτες εἶχαν κιόλας δέσει τὸν Μὸ χειροπόδαρα καὶ τὸν ἐκρέμασαν σὰν ἀρνὶ ἀπὸ ἕνα μακρὺ καὶ στερεὸ καλάμι ποὺ διὰ τὸ φορτώθηκαν στοὺς ὤμους τους, καὶ παρὰ τῆς διαμαρτυρίες του, τὸν κατέβασαν τρέχοντας πρὸς τὴν διεύθυνση τοῦ ποταμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.
Ἡ Κρίσις

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ κ. Ντελαλὰντ στὸ Ποὺ-Ντόαν περνοῦσε ὧρες ἀγωνίας

Τὴν δεύτερη μέρα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀναχώρηση τοῦ ἀγγελιαφόρου τοῦ Νγκουγιέν ὁ δυστυχισμένος πατέρας, μὴ μπορώντας πιὰ νὰ ὑποφέρη αὐτὸ τὸ μαρτύριο, ἀποφάσισε νὰ πάη νὰ συναντήση τὸν γενικὸ διοικητὴ τοῦ Τογκίνου σχετικῶς μὲ τὰ μέτρα ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρουν.

Ἀφοῦ ἐξήτασε προσεκτικὰ τὸ χάρτη τοῦ Ἄνω Τογκίνου, ὁ γενικὸς διοικητὴς τοῦ σύστησε νὰ πάη στὸ Γιὲν-Κουάγκ, στὸ στρατιωτικὸ σταθμὸ τὸν πιὸ κοντινὸ πρὸς τὴν περιοχὴ τοῦ Ντὸγκ-Λάμ ὅπου θἄπρεπε νὰ βρίσκεται ἡ συμμορία τοῦ Νγκουγιέν.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες ὧρες ὁ κ. Ντελαλὰντ καὶ ὁ Ντενῆ ἐπεβιβάζονταν στὸν «Ὕδρα», ἕνα ποταμόπλοιο ὅμοιο μὲ τὸν κακότυχο «Μονόκερω.» Τὸ ἄλλο πρωΐ, ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἤρεμο ταξίδι, ἀποβιβάσθηκαν στὴν προκυμαία τοῦ Τγιὲν Κουάγκ.

Ποιὸς ὅμως ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ συνάντησαν μόλις βγῆκαν στὴ στεριά; Ὁ ἀεροπόρος Λενουάρ.

«Ὁ Τίγκ, γιὸς σὰν ἀστραπή, ἄρπαξε τὸν Μὸ ἀπὸ πίσω καὶ τὸν ἔριξε στὴ λάσπη» (Σελ. 569, στ. γ'.)

— Στὸ νοῦ μου σᾶς εἶχα ὅλη τὴν ὥρα, μὰ βέβαια δὲν τὸ ἤλπιζα πῶς θὰ σᾶς δῶ τόσο γρήγορα, εἶπε ὁ νεαρὸς ἀεροπόρος, προσπαθώντας νὰ πάρη εὔθυμο τόνο. Δὲν σᾶς γυρεύω νέα ἀπὸ τὴ μικρή σας. Σιμόνη, πρόσθεσε μὲ κόπο. Ὅλοι ξέρουμε πῶς αὐτὸς ὁ ἄθλιος τὴν κρατάει ἀκόμα στὰ χέρια του. Γι' αὐτὸ ἡ φρουρὰ ὁλόκληρη, ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς ὡς τὸν τελευταῖο στρατιώτη, μιὰ μονάχα ἐπιθυμία ἔχει: Πότε νὰ τῆς ἔρθη διαταγὴ νὰ πάρη τὰ ὅπλα στὸ χέρι καὶ νὰ βοηθήση νὰ ἐλευθερωθῆ ἡ μικρούλα σας.

—Ἀλίμονο, ἔκανε κουνώντας μὲ θλίψη τὸ κεφάλι του ὁ δύστυχος πατέρας. Γιὰ νὰ τὴν ἐλευθερώσουμε πρέπει πρῶτα νὰ ξέρουμε ποῦ τὴν ἔχουν κρυμμένη οἱ ἅρπαγές της.

— Σωστά. Δὲν ξέρετε ὅμως κάτι. Πῶς ἕνα ἀπόσπασμά μας ἀπὸ Ἰθαγενεῖς, ποὺ εἶχε βγεῖ γιὰ περιπολία στὰ περίχωρα, ἔπιασε αἰχμάλωτο ἕνα μέλος τῆς συμμορίας. Καὶ φαίνεται πῶς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πρωτοπαλλήκαρα τοῦ Νγκουγιέν, ὁ Τριὲν-Κόατ.

— Ὁ Τριὲν - Κόατ; Πραγματικὰ ὁ Νγκουγιὲν ἔχει ἕνα πρωτοπαλλήκαρο μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα, ποὺ μάλιστα μᾶς ἔπαιξε ἕνα ἄσχημο παιχνίδι τώρα τελευταῖα. Αὐτὸς δὲν εἶναι ποὺ ξεγέλασε τὸν λοχαγὸ Μπαρμπερζὲ καὶ τὸν ἔκανε νὰ πάρη στραβὴ κατεύθυνση κι' ὕστερα ἔφυγε κρυφὰ ἀφοῦ σκότωσε δυὸ στρατιῶτες;

—Ἀ, γι' αὐτὸ λοιπὸν ἀρνεῖται τὴν ταυτότητά του!

—Πῶς; Τὴν ἀρνεῖται;

—Ἔ, διάβολε! Ψευτοκλαίει, κάνει τοῦ κόσμου τὰ νάζια καὶ θέλει νὰ βγῆ ἀθῶος σὰν μωρὸ παιδί. Φανταστῆτε πῶς λέει ὅτι εἶναι ποιὸς νομίζετε; Βρῆτε το ἂν μπορῆτε!

— Πῶς νὰ τὸ βρῶ, ἀγαπητέ μου Λενουάρ; Αὐτὸς καὶ τὴν ἄλλη φορὰ ὁποστήριζε ὅτι τὸν λένε Χόα κι' ὕστερα ὅτι τὸν λένε Μπίν. Ποῦ νὰ βρῆ κανεὶς ἄκρη.

—Ἔ, λοιπὸν τώρα λέει ὅτι τὸν λένε Μὸ καὶ ὅτι τὸν εἴχατε ὑπηρέτη σας στὸ Γιὲν Μπάϋ, στὸ διοικητήριο.

— Τί θράσος! φώναξε ὁ Ντενῆ. Τί ἀναίδεια!

— Ποῦ βρίσκεται τώρα; ρώτησε ὁ κύριος Ντελαλάντ.

—Στὴ φυλακή. Ὁ συνταγματάρχης δὲν κατώρθωσε ἀκόμη νὰ τὸν κάνη νὰ ὁμολογήση καὶ λέει πῶς θὰ τὸν τουφεκίση ἂν ἐξακολουθῆ νὰ ἀρνῆται.

— Αὐτὸς εἶναι ἄξιος νὰ ἐπιμένη ὡς τὸ τέλος, ψιθύρισε ὁ κ. Ντελαλάντ.

—Ὄχι. Μπορεῖ νὰ τὸ κάνη σὲ ἀνθρώπους ποὺ τὸν πρωτοβλέπουν. Ἀλλὰ μπροστά σας δὲν εἶναι δυνατόν. Ὁ ὑπηρέτης αὐτὸς δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀπήγαγαν οἱ λῃστὲς μαζὶ μὲ σᾶς;

— Μάλιστα, ὁπολοχαγέ μου, εἶπε ὁ Ντενῆ. Μαζὶ μὲ μᾶς τοὺς δυὸ καὶ τὴ γριὰ Τὶ-Σάϋ.

— Λοιπὸν τὸ παιχνίδι του ἐξηγεῖται. Νομίζει πῶς μ' αὐτὴ τὴν πλαστοπροσωπία θὰ τὴν γλυτώση ἀπὸ μᾶς, ἀλλὰ δὲν θὰ φανταζόταν βέβαια πῶς θὰ βρεθῆ σ' ἀντιπαράσταση μὲ σᾶς. Ἅμα σᾶς ἰδῆ θὰ τὰ χάση καὶ θ' ἀναγκασθῆ νὰ ὁμολογήση. Πηγαίνετε τώρα ἀμέσως νὰ τὸν ἰδῆτε.

—Τρέχω, ἔκανε ὁ κ. Ντελαλάντ. Ἔρχεσθε καὶ σεῖς μαζί μου;

— Καὶ βέβαια, εἶπε ὁ Λενουάρ.

***

Ὁ συνταγματάρχης Ντυσέν, ἕνας ρωμαλέος καὶ ἔξυπνος ἀξιωματικὸς ὢς πενῆντα ἐτῶν, δέχθηκε τὸν κ. Ντελαλὰντ καὶ τὸν Ντενῆ μὲ τὴν ἴδια εὐγένεια καὶ τὴν ἴδια προθυμία νὰ τοὺς φανῆ χρήσιμος, ποὺ εἶχαν δείξει πρὶν ὁ λοχαγὸς Μπαμπερζὲ καὶ ὁ γενικὸς διοικητής.

— Θέλετε νὰ ἰδῆτε αὐτὸν τὸν κατεργάρη τὸν Τριὲν-Κόατ, κύριε διοικητά; Εὔκολο πρᾶγμα. Φθάνει νὰ κάνετε τὸν κόπο νὰ πᾶτε ὡς τὸ κρατητήριο. Θἀρθῆτε καὶ σεῖς μαζί μας, Λενουάρ;

— Ἂν τὸ ἐπιτρέπετε, συνταγματάρχα μου.

Οἱ τέσσερις ἄνδρες βγῆκαν στὴν αὐλὴ τοῦ στρατώνα. Ὁ συνταγματάρχης διέταξε ἕνα λοχία νὰ ἔρθη μαζί του καὶ νὰ φέρη τὰ κλειδιά. Ὕστερα ὅλοι μαζὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὸ κρατητήριο ποὺ τὸ φρουροῦσαν κι' ἀπ' τὶς τέσσερις μεριὲς στρατιῶτες μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχη.

Ὁ λοχίας ἄνοιξε μιὰ πόρτα καὶ φώναξε:

— Τριέν, σήκω ἐπάνω!

—Ἔλᾶτε, κύριε διοικητά, εἶπε ὁ συνταγματάρχης. Ἐμπᾶτε μέσα καὶ σεῖς, καὶ σὺ μικρέ μου. Μήπως ὅμως προτιμᾶτε νἄναι παρὼν στὴν ἀντιπαράσταση κι' ὁ δεκανεὺς ποὺ τὸν συνέλαβε; Ὅπου νἄναι ἔφθασε.

—Ἂς τὸν περιμένουμε, ἀπάντησε ὁ κ. Ντελαλάντ.

Ὁ φυλακισμένος εἶχε ἀνασηκωθεῖ ἐπάνω στὸ στρῶμα ὅπου ἦταν ξαπλωμένος.

Μέσα στὸ μισοσκόταδο τοῦ κελλιοῦ του τὸ πρόσωπό του δὲν διακρινόταν καθαρά, ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ ὁ διοικητὴς κι' ὁ γιός του ἄρχισαν νὰ ξεχωρίζουν ὁπωσδήποτε τὰ χαρακτηριστικά του.

Προτοῦ ὅμως προφτάσουν νὰ τὸν παρατηρήσουν καλά, ὁ αἰχμάλωτος μὲ μεγάλη κι' ὁλοφάνερη συγκίνηση, τινάχτηκε ὄρθιος κι' ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ κυρίου Ντελαλάντ.

— Ὤ, ἔκανε μισοκλαίγοντας καὶ μισογελώντας, κύριε διοικητή, κύριε Ντενῆ!.. Ὤ, πῶς χαίρουμαι ποὺ σᾶς ξαναβλέπω, κύριέ μου... Δὲν εἶν' ἔτσι, καλέ μου κύριε; πῶς δὲν εἶμαι ὁ Τριέν; Δὲν εἶναι ἀλήθεια πῶς εἶμαι ὁ Μό;

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅλοι ἔμειναν ἄφωνοι ἀπὸ τὴν ἔκπληξή τους.

Δίχως ἄλλο ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ποὺ τολμοῦσε νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν μαρτυρία τοῦ κ. Ντελαλὰντ δὲν ἔμοιαζε στὸ ἐλάχιστο μὲ τὸν ὑπηρέτη τοῦ διοικητηρίου τοῦ Γιὲν Μπάϋ, κι' ἔπρεπε νὰ τὸν κοιτάξη κανεὶς δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς γιὰ νὰ πεισθῆ πῶς ἦταν ὁ Μό, ὁ τόσο σοβαρός, ὁ τόσο περιποιημένος στὸν ἑαυτό του, ὁ τόσο διαφορετικὸς ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀξιοδάκρυτο ὑποκείμενο ποὺ εἶχαν μπροστά τους. Πραγματικά, ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή του μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν περάση γιὰ τὸν Τριὲν-Κόατ, καὶ δὲν φαινόταν παράξενο ποὺ εἶχε γελαστεῖ καὶ ὁ ντόϊ καὶ ὁ συνταγματάρχης.

Ὡστόσο ὁ κ. Ντελαλὰντ κι' ὁ Ντενῆ δὲν γελάστηκαν.

Ὁ Μὸ ποὺ σερνόταν στὰ πόδια τους, ἦταν στ' ἀλήθεια ἕνας Μὸ ἀδύνατος, ξενητεμένος, κακοπαθημένος, ἕνας Μὸ γερασμένος, ἕνας Μὸ μὲ ἀλλαγμένο πρόσωπο, μὲ μιὰ μπλούζα ποὺ κρεμόταν σὲ κουρέλια ἀπὸ πάνω του, μὲ τὸ σῶμα του ὁλόκληρο καὶ τὸ πρόσωπό του ἀκόμα πασαλειμένο μὲ λάσπες· μὰ ὡστόσο ἦταν ὁ Μό, ναί ὁ Μό, ὁ ὁποψήφιος ἀγροφύλακας, ὁ παλιός τους ὑπηρέτης, κι' ἔφθασε ν' ἀκούσουν ὁ Ντενῆ κι' ὁ πατέρας του τὸν τρεμουλιάρικο ἦχο τῆς φωνῆς του καὶ νὰ τὸν δοῦν νὰ γονατίζη μπροστά τους κατὰ τὸν δικό του ἰδιαίτερο τρόπο, γιὰ νὰ μὴν τοὺς μείνη καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ταυτότητά του.

(Ἀκολουθεῖ). ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

1. ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ, Ἑλληνικὸς Φοῖνιξ, Βόλος. Α' Βραβεῖον 262ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων.— 2. ΟΡΕΣΤΗΣ ΑΘ. ΓΙΑΚΑΣ, Ἔνδοξος Ἑλλάς, Παλ. Φάληρον. Ἰσότιμος Α' Βραβείου 264ου καὶ 265ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 3. ΡΙΡΙΚΑ ΚΑΝΔΑΡΑΚΗ, Σπίθα, Χανιά. Α' Βραβεῖον 250οῦ Διαγων. Λύσεων καὶ Ἰσότιμος 256ου. — 4 ΡΕΓΓΙΝΑ Γ. ΜΙΧΑΛΑΙΤΣΙΑΝΟΥ, Εὐκίσθητη Καρδούλα, Λακόθρα Κεφαλληνίας. Α' Βραβεῖον 254ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 5. ΣΠΥΡΟΣ ΠΛΑΣΚΑΣΟΒΙΤΗΣ, Λευκάτας, Ἀθῆναι. Α' Βραβεῖον Διαγωνισμοῦ Ἐκθέσεως.

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

'Αγαπητοί μου,

ΕΚΑΤΟ χρόνια συμπληρώθηκαν ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Δημητρίου Βερναρδάκη, τοῦ μεγάλου φιλόλογου, ἱστορικοῦ καὶ δραματικοῦ συγγραφέα. Καὶ στὴ Μυτιλήνη, τὴν πατρίδα του, ἔγιναν γιορτές. Μὰ κι' ἐδῶ, τὴν περασμένη ἄνοιξη, γιόρτασε τὰ 'Εκατόχρον' αὐτὰ τὸ Πανεπιστήμιο, ὅπου μιὰ φορὰ ὁ Δημήτριος Βερναρδάκης ἐδίδασκε Γενικὴ 'Ιστορία.

'Εγὼ δὲν τὰ ἔφτασα βέβαια· οἱ πρεσβύτεροι ὅμως θυμοῦνται ἀκόμα τὰ περίφημα αὐτὰ μαθήματα, ποὺ πραγματικῶς ἄφησαν ἐποχή. Δὲν τὰ παρακολουθοῦσαν μόνο φοιτητές· πήγαιναν καὶ πολλοὶ ἄλλοι νἀκοῦνε τὸν εὔγλωττο, τὸ μελίρρυτο, τὸ σοφὸ ἱστορικο, ποὺ ἦταν καὶ ποιητής. Δυστυχῶς, στὸ Πανεπιστήμιο ὁ Βερναρδάκης εἶχε ἀντιπάλους, ἐχθρούς. Δὲν τὸν χώνευαν ὁ Κόντος κι' οἱ ὀπαδοί του καθηγητές, γιατὶ ὁ Βερναρδάκης, σὰ φιλόλογος, εἶχε ἐπικρίνει τὶς «Γλωσσικὲς Παρατηρήσεις» τοῦ Κόντου μὲ τὸ ἐπίσης πολύκροτο βιβλίο του «Ψευδαττικισμοῦ Ἔλεγχος». Κι' οἱ ἐχθροὶ αὐτοὶ ἔβαλαν τότε ἐγκάθετους νὰ θορυβοῦν στὸ μάθημά του, νὰ ποδοκροτοῦν, νὰ σφυρίζουν, νἀποδοκιμάζουν. Τὸ προσωπικὸ πάθος, βλέπετε, καὶ τῶν σοφῶν ἀκόμα, δὲν λογαριάζει τίποτα. Οὔτε τὴν ἀξία τοῦ ἀντιπάλου, οὔτε τὴν ὠφέλεια ποὺ ἔχει ὁ κόσμος ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀξία. Κι' ὁ Βερναρδάκης ὑποχρεώθηκε νὰ παραιτηθῆ καὶ νἀποσυρθῆ στὴ Μυτιλήνη. Ἔτσι τὸ Πανεπιστήμιο ἔχασε τότε τὸν καλύτερο καθηγητή του. Ἀλλὰ τί τοὺς ἔνοιαζε γιὰ τὸ Πανεπιστήμιο ἐκείνους ποὺ τὸν ἔδιωξαν; Νὰ ἐκδικηθοῦν μόνο ἤθελαν, κι' ἂς ζημιωνόταν ἡ νεολαία, ἂς ζημιωνόταν ὁ τόπος. Τί κακό!..

Ἀπὸ τὴ Μυτιλήνη, ὅπου ὁ μεγάλος ἐρημίτης δὲν ἔπαυε νὰ ἐργάζεται, νὰ μελετᾶ καὶ νὰ συγγράφη, ἐρχόταν κάπου-κάπου στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ δίνη κανένα ἔργο του στὸ θέατρο. Ἔτσι ἦρθε καὶ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1893 — ἦταν τότε ὡς ἑξήντα χρονῶν — φέρνοντας τὴ «Φαύστα», τὸ ἀριστούργημά του. Ἔ, τὴν ἔφθασα κι' ἐγὼ τὴ «Φαύστα» καὶ παραστάθηκα στὴν ἀποθέωση ποὺ ἔκαμαν οἱ Ἀθηναῖοι στὸν ποιητή, τὴν πρώτη βραδυά, στὸ θέατρο τῆς Ὁμονοίας. Ἀλλὰ καὶ στὸν «Παράδεισο» ἔγιναν τὰ ἴδια, καὶ τὴν ἴδια βραδυά, γιατὶ ἡ «Φαύστα» — μοναδικὸ στὰ θεατρικὰ χρονικὰ — παίχθηκε συγχρόνως σὲ δυὸ θέατρα, ἀπὸ δυὸ θιάσους, τὸν ἕνα μὲ πρωταγωνίστρια τὴν Παρασκευοπούλου, τὸν ἄλλο μὲ τὴ Βερώνη (σὰ νὰ λέμε μὲ τὴν Κοτοπούλη καὶ τὴν Κυβέλη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης). Κι' οἱ παραστάσεις ἐξακολούθησαν ὅλο σχεδὸν τὸ καλοκαίρι, κι' ὁ Βερναρδάκης χάρηκε τόσα χειροκροτήματα, ὅσα ποτὲ ἕλληνας συγγραφέας. Ἦταν τὸ κορύφωμα τῆς φήμης του καὶ τῆς δόξας του, τόσο μεγάλης κι' ἀπὸ πρῶτα, γιατὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα εἶχε δώσει στὸ θέατρο — «Κυψελίδαι», «Κυρὰ Φροσύνη», «Μαρία Δοξαπατρῆ», «Μερόπη», «Ἀντιόπη», ὅλα δράματα ἢ τραγωδίες — χωριστὰ τὰ βιβλία ποὺ εἶχε βγάλει καὶ τἀξέχαστα πανεπιστημιακά του μαθήματα.

Τότε εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ γνωρίσω κι' ἐγὼ τὸν κορυφαῖο συγγραφέα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, στὸ σπίτι τοῦ σοφοῦ φίλου του καὶ φίλου μου Ἀγγέλου Βλάχου, ὅπου πήγαινα κάθε βράδυ. Καὶ θυμοῦμαι ἀκόμα τὴ σοβαρὴ καὶ συμπαθητικὴ του μορφή, τὰ ζωηρὰ μαῦρα του μάτια, τὴ γλυκειά του κι' ἤρεμη ὁμιλία, καὶ τὴν περηφάνεια ἐκείνη — ἐπίγνωση τῆς ἀξίας του, τῆς ὑπεροχῆς του — ποὺ τὴν ἔκρυβε τόσο εὐγενικὰ κάτω ἀπὸ μιὰ καταδεχτικὴ εὐπροσηγορία. Ὡστόσο δὲν περιφρονοῦσε τὴ γνώμη τῶν ἄλλων, τὴν ἄκουγε μὲ προσοχή, τὴ συζητοῦσε. Ἤμουν νέος εἰκοσιπέντε χρονῶν κι' ἦταν γέρος. Μὰ θυμοῦμαι πολὺ καλά, ἕνα βράδυ ποὺ συζητούσαμε στοῦ Βλάχου γιὰ τὶς ἱκανότητες τῶν ἠθοποιῶν του καὶ γιὰ τὴ σκηνοθεσία τῆς «Φαύστας» — πρὶν ἀπὸ τὴν πρώτη παράσταση — κάποιες γνῶμες μου ὁ Βερναρδάκης τὶς πρόσεξε καὶ τὶς παραδέχθηκε.

Ὕστερ' ἀπὸ δέκα περίπου χρόνια' ξανάρθε στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ δώση τὸ δράμα του «Νικηφόρος Φωκᾶς» στὸ τότε Βασιλικὸ Θέατρο. Αὐτὸ δὲν εἶχε τόσο μεγάλη ἐπιτυχία, κι' ὁ Βερναρδάκης, ποὺ θὰ περίμενε πάλι τὴν ἀποθέωση τῆς «Φαύστας», ξαναγύρισε στὴ Μυτιλήνη κάπως ἀπογοητευμένος. Ἡ δόξα του εἶχε ἀρχίσει νὰ περνᾶ. Κι' ὕστερ' ἀπὸ λίγα πάλι χρόνια, ποὺ δὲν εἶχε ἀκουστεῖ, ὁ ἐρημίτης πέθανε σχεδὸν ξεχασμένος. Μὲ τὸ θάνατό του τὸν ξαναθυμήθηκαν οἱ παλιοὶ καὶ τὸν γνώρισαν οἱ νέοι. Μὰ πάλι τὸν ξέχασαν ὅλοι. Τὰ ἔργα του ἔπαψαν νὰ παίζουνται, καὶ τὰ βιβλία του δὲν διαβάζουνται παρὰ μόνο σχεδὸν ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ποὺ πρέπει νὰ τὰ διαβάζουν ὅλα. Τὸ μεγάλο Κοινὸ δὲν ξέρει σήμερα τὸν Βερναρδάκη παρὰ κατ' ὄνομα.

Πῶς; δὲν εἶχε λοιπὸν τόση ἀξία, ἀφοῦ ξεχάστηκε τόσο γρήγορα; Ἄλλοι συγγραφεῖς ζοῦν χρόνια μετὰ τὸ θάνατό τους, αἰῶνες, καὶ παίζουνται, καὶ διαβάζουνται σὰ σημερινοί. Δὲν ἦταν ἀπ' αὐτοὺς κι' ὁ Βερναρδάκης; — Ἦταν! ἴσως μάλιστα ἄξιζε περισσότερο ἀπὸ πολλοὺς ποὺ ἐπιζοῦν. Ἀλλὰ δυστυχῶς εἶχε κάμει ἕνα μεγάλο λάθος: ἐνῶ τιμοῦσε τὴ ζωντανὴ δημοτικὴ γλῶσσα, ἔγραφε τὰ δράματά του σὲ μιὰ ἀρχαϊκὴ ὑπερκαθαρεύουσα, ποὺ ἔμελλε σὲ λίγο νὰ περάση. Γιατ' ἦταν ψεύτικη γλῶσσα, τεχνιτή, ποὺ ὅσο κι' ἂν τὴν καταλάβαιναν οἱ γραματισμένοι — καὶ μόνο οἱ γραμματισμένοι — δὲν τὴν αἰσθάνουνταν ὅμως οὔτε αὐτοί, καὶ δὲν ἔμπαινε στὴν καρδιὰ κανενός. Ἀλλὰ τέτοια γλῶσσα εἶναι ὁλωσδιόλου ἀκατάλληλη γιὰ λογοτεχνία — ποίημα, δράμα, μυθιστόρημα, διήγημα — αὐτὰ τὸ κατάλαβαν ἐπιτέλους οἱ λογοτέχνες, ἄρχισαν νὰ γράφουν τὰ ἔργα τους, ἔμμετρα καὶ πεζά, στὴ δημοτική, τὴ συνήθισε σιγὰ-σιγὰ καὶ τὴν ἀγάπησε τὸ Κοινό, κι' ἔτσι τὰ λογοτεχνήματα τῆς ὑπερκαθαρεύουσας, σὰν τοῦ Βερναρδάκη, οὔτε παίζουνται πιὰ οὔτε διαβάζουνται, κι' εἶναι σήμερα νεκρὰ ὅπως κι' ἡ γλῶσσα τους.

Αὐτό, νομίζω, σᾶς τὄπα κι' ἄλλη φορά, γιὰ νὰ σᾶς δείξω τὴν ἀξία, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴ ζωντάνια τῆς Δημοτικῆς: Ἐνῶ ἔργα γραμμένα ἀπὸ αἰῶνες σ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα — ὅπως τὰ μεσαιωνικὰ «Θυσία τοῦ Ἀβραάμ», «Ἐρωτόκριτος», «Ἐρωφίλη», ὁ ἑκατόχρονος σχεδὸν «Βασιλικὸς» τοῦ Μάτεση κ. ἄ. — παίζουνται στὸ θέατρο ὅπως εἶναι καὶ φαίνουνται σὰ χτεσινά, ἔργα στὴν καθαρεύουσα, πραγματικῶς χτεσινά, σὰν τὴ «Φαύστα», εἶναι ἀδύνατο νὰ παιχθοῦν! Τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο ἤθελε κι' αὐτὸ νὰ γιορτάση τὰ Ἑκατόχρονα τοῦ Βερναρδάκη. Ἀλλὰ γιὰ νὰ παίξη ἕνα ἔργο του ἔπρεπε νὰ τό... μεταφράση! Κι' ἐπειδὴ αὐτὸ δὲν ἦταν βέβαια τόσο εὔκολο — ποῦ νὰ βρεθῆ μετκφραστὴς ἀπὸ τὴ φοβερὴ καθαρεύουσα, ὅπως βρίσκεται ἀπὸ τὴ γαλλικὴ ἢ τὴ γερμανική; — τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, ἀντὶ γιὰ «Φαύστα» ἢ «Ἀντιόπη», θὰ παίξη φέτο τὸ «Βασιλικό». Νἄξερα, δὲν τὰ βλέπουν, δὲν τὰ καταλαβαίνουν αὐτά, ὅσοι πιστεύουν ἀκόμα πῶς ὑπάρχει ἢ μπορεῖ νὰ ὑπάρξη ἄλλη λογατεχνικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὴ ζωντανὴ Δημοτική;

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

1. ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΤΟ ΡΙΟ

Ἡ ἑξοχή, τ' ἀμπέλια, τὰ περβόλια,
ὁ ὅμορφος δρόμος, πότ' ἴσιος πότε φει-
[δωτός,
Ποὺ στὰ χωράφια ἢ στὰ σπιτάκια ἀ-
[νάμεσα περνάει,
Ἡ θάλασσα, ἡ ἀμμουδιά, τὸ φρούριο,
Ποὺ ἄλλες βραδυὲς σκοταδιασμένα τὰ
[μάντευα,
Πῶς μαγικὰ ξεπεταχτῆκαν φωτισμένα
[ἀπόψε;

Πῶς φαίνοντ' ὀμορφότερα;
Πῶς λαμπυρίζ' ἡ θάλασσα;
Πῶς καμαρών' ἡ τάπια;
Πῶς παιγνιδιάρικα φιλεῖ τὴν ἀμμουδιὰ
[τὸ κῦμα;

Φαιδρὲς στὰ σπίτια συντροφιὲς ἀκόμα
[ξαγρυπνοῦνε,
Γλυκὸ τραγούδι καὶ βιολὶ ἀπὸ μακρυὰ
[γροικιέται
Κι' ἀλλάζει ὄψη ἡ ἑξοχή...
Μὰ πῶς; Γιατί;

Ἄ!.. Εἶσαι σύ, φεγγάρι μου, μαγευ-
[τικὸ καὶ πλάνο
Ποὺ ἀπὸ ψηλὰ τὴν ἀργυρένια σου σκορ-
[πίζεις ὁμορφιά.
Καὶ δίνεις χάρη θ' ἄψυχα, ζωὴ στὰ
[ταπεινά!
Γιὰ δόξα τοῦ Θεούλη μας καὶ γὼ μαζί
[σου κάνω,
Μὲ τὴν ψυχὴ γονατιστὴ μιὰ προσευχή
[γλυκειά.

Ἑλληνοπούλα
Μεγάλη Τάξη—Β' Βραβεῖον

2. ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ

Κάστρου παλιοῦ ἐρείπια
χρυσώνει τὸ φεγγάρι.
Μέσ' στὴ σιγὴ μιὰν ἄθλη
θλιμμένη ἔχουν πάρει
Μορφιὰ μυστήριου τὰ νεκρὰ
πανάρχαια ρημάδια.
Ἔτσι στὴ γέρικη καρδιὰ
ποὺ πεθαμμένες κλείνει
Ἐλπίδες, τῆς ἀνάμνησης,
γλυκά, τὸ φέγγος χύνει
Μιὰ φωτεινὴ παρηγοριὰ
στὰ κρυερὰ σκοτάδια.

Μικρομέγαλη
Μεγάλη Τάξη—Β' Βραβεῖον

3. ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Παντοῦ μιὰ ἄκρα σιωπὴ
Μιὰ ὑπέρτατη γαλήνη.
Τὴ φύση ποὺ ἀναπαύεται
τὸ κῦμα νανουρίζει.
Καὶ τὸ φεγγάρι ἀπὸ ψηλὰ
τὸ χρυσὸ φῶς του χύνει
Στὴ θάλασσα, κι' ἕνα χρυσὸ
αὐλάκι σχηματίζει.

Πλατάνι
Μεγάλη Τάξη—Γ' Βραβεῖον

4. ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Χαρούμενο κάποια βραδυὰ
σ' ἀντίκρυσα, φεγγάρι,
Γεμάτο νὰ γυαλίζεσαι
κεῖ στοῦ γυαλοῦ τὴ χάρη...
Σὲ τραγουδοῦσε μαγικὰ
τὸ κῦμα στὰ χαλίκια
Κι' οἱ ψαροπούλες στ' ἀνοιχτὰ
μὲ τὰ λευκὰ καΐκια.

Μακεδονοπούλα
Μεγάλη Τάξη—Γ' Βραβεῖον

5. ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Ξεπρόβαλε δειλὸ-δειλὸ
Καὶ μὲ τὰ σύννεφα τρελλὸ
Κυνηγητὸ ἀρχίζει.
Βαρκούλα λὲς στὸν οὐρανὸ
Ποὺ ἀπ' ἀφρὸ πηδᾶ σ' ἀφρὸ
Καὶ φτερωτὴ τὸν σχίζει.

Ρωμαλέος Πετσιρίκος
Μικρὴ Τάξη—Α' Βραβεῖον

6. ΤΟ ΘΕΙΚΟ ΚΑΝΤΗΛΙ

Πλάγιασε ἡ φύση κι' ἄφησε
τ' ὁλόγιομο φεγγάρι,
Στοῦ Πλάστη της τὸ εἰκόνισμα
κοντήλι Θεϊκό,
Ποὺ σ' ἄπειρο κρεμάμενο
σκορπάει, γιομάτο χάρη,
Γοληνεμένο κι' ἥσυχο
τὸ φῶς τὸ μαγικό.

Τζιτζίκι
Μικρὴ Τάξη—Β' Βραβεῖον

ΤΟ ΣΥΝΝΕΦΑΚΙ

Ἦταν κάποτε ἕνα μικρὸ ἄσπρο συννεφάκι, ποὺ περπατοῦσε στὸ γαλανὸ καλοκαιριάτικο οὐρανό. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε, κι' αὐτὸ κοίταζε εὐχαριστημένο κάτω στὴ γῆ.

Ἔξαφνα ἦρθε ἀπὸ τὴ δύση ἕνα μεγάλο χοντρὸ σταχτὶ σύννεφο ποὺ φώναξε στὸ μικρὸ σύννεφο ἀπὸ μακρυά:

— Φύγε ἀπ' ἐδῶ, μικρό, θέλω νὰ σταθῶ στὸν οὐρανὸ καὶ χρειάζομαι τόπο.

— Δὲν ἔχω κανένα σκοπὸ νὰ φύγω, γέλασε τὸ μικρὸ σύννεφο. Κι' ἐγὼ θέλω τόπο, ἔστω κι' ἂν εἶμαι μικρό.

Ἐξωφρενῶν ἔγινε τὸ σταχτὶ γιὰ τὸ ἀδιάκριτο μικρὸ συννεφάκι. Θυμωμένο μουρμούρισε κάτι μέσα του, πέταξε κοντήτερα κι' ἁπλώθηκε μ' ὅλο του τὸ πλάτος μπροστὰ στὸ συννεφάκι, ἔτσι ποὺ αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ δῆ οὔτε ἕνα κομματάκι πιά, ἀπ' τὴν ὄμορφη γῆ.

Καὶ κάτω οἱ ἄνθρωποι λυπόνταν καὶ κοίταζαν θυμωμένοι κατὰ τὸ μέρος τοῦ σταχτιοῦ σύννεφου.

Τὸ συννεφάκι ὅμως ἦταν τετραπέρατο. «Περίμενε» σκέφτηκε. «Μὲ παραγκωνίζεις μὲ τὴ βία κι' ἐγὼ λοιπὸν θὰ σὲ διώξω μὲ πονηριά.»

Κι' ἄρχισε νὰ μιλάει μόνο του, μὰ τόσο δυνατά, ὥστε τὸ σταχτὶ σύννεφο θέλοντας καὶ μὴ τὸ ἄκουγε.

Διηγήθηκε μιὰ ἱστορία ποὺ ἄρχιζε πολὺ λυπητερά, στὴ μέση ἔγινε ἀκόμη πιὸ λυπητερή, στὸ τέλος ὅμως ἦταν λυπητεροτάτη. Καὶ τὸ σταχτὶ τ' ἄκουγε θέλοντας καὶ μή, κι' ὅσο τὸ μικρὸ σύννεφο προχωροῦσε στὴ διήγησή του, τόσο πιὸ πολὺ συγκινιόταν ἀπ' τὴν ἱστορία τὸ μεγάλο, ποὺ στὸ τέλος — ποῦταν ἀπ' τὰ πιὸ λυπητερὰ — ἄρχισε νὰ κλαίη, τόσο δυνατά, ὥστε πολλὰ-πολλὰ δάκρυα ἔπεσαν κάτω στὴ γῆ.

Οἱ ἄνθρωποι ὅμως πάτω ἔλεγαν:

— Βρέχει.

Πολλὴν ὥρα ἔκλαψε τὸ σταχτὶ σύννεφο. Χιλιάδες δάκρυα χύθηκαν στὴ γῆ. Στὸ τέλος, ἀπ' τὸ πολὺ κλαμμα ἔγινε κι' αὐτὸ πολὺ μικρὸ κι' ἀδύνατο.

Τότε γύρισε ἄξαφνα τ' ἄσπρο συννεφάκι πρὸς τὸ μέρος του, γέλασε κι' εἶπε:

— Αὐτὴ ἦταν ἡ ἐκδίκησή μου. Τώρα ἐξαφανίσου, εἰ δ' ἄλλως ὁ' ἀναλυθῆς ὁλωσδιόλου σὲ δάκρυα.

Καὶ τὸ μεγάλο σταχτὶ σύννεφο, δὲν εἶπε οὔτε μιὰ λέξη καὶ πέταξε ἀμίλητο ἀπ' ἐκεῖ.

Κι' ἀκτινοβόλησε πάλι ὁ οὐρανός, γαλάζιος καὶ ξάστερος. Καὶ στὴ μέση τοῦ γλαυκοῦ οὐρανοῦ περπατοῦσε εὐχαριστημένο κι' ἀνενόχλητο τὸ μικρὸ ἄσπρο συννεφάκι.

('Ἀπ' τὸ Γερμανικό) *Τιτὰν*

ΛΥΠΗ ΣΤΗΝ ΕΕΟΧΗ

Στὸ καλοκαιρινό μας νοικοκυριὸ ἔχομε βολευτεῖ μιὰ χαρά. Ὁ καθένας πῆρε τὴ δουλειὰ ποὺ νόμιζε πιὸ ξεκούραστη. Ἄλλη τὸ σκούπισμα, ἄλλη τὰ κρεββάτια, ἄλλος ἀνέλαβε τὶς κότες, καὶ πάει λέοντας. Σὲ μένα καὶ στὴν Ἄλλη ἔπεσαν τὰ ψώνια καὶ γενικὰ οἱ δρόμοι. Ἐμεῖς πετύχαμε πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους. Κάναμε τὸν πρωϊνό μας περίπατο μέσ' τὰ πεῦκα — ἦταν ἕνα τέταρτο νὰ πᾶμε στὸ χωριό — καὶ γυρίζοντας, φροντίζαμε νἄναι πάντα γεμάτες λιχουδιὲς οἱ τσέπες μας. Μὰ καὶ τὸ ἀπόγευμα, δὲν ἔμεναν ἄδειανές. Οἱ γείτονες πάντα κάτι μουρμούριζαν. Ἄλλου ἔλειπαν τὰ καρύδια, ἄλλου τὰ ρόδια. — «Καὶ δὲν ἦταν γινομένα, βρὲ παιδί μου», — μὰ δὲ βαριέσαι, ἐμεῖς βγαίναμε πάντα «λάδι».

Δὲ φανταζόμουν ποτέ, πῶς θὰ λυπόμουνα ἐδῶ — νόμιζα πῶς μόνο ἡ χαρὰ βασιλεύει στὴν ἐξοχή — μὰ νὰ ποὺ προχθὲς τὸ βράδυ, ἔκανα τὸ πιὸ μικρὸ κλάμμα τῆς ζωῆς μου. Μ' ἔστειλαν νὰ ποῦμε τοῦ μπάμπα-Κώστα νὰ ρθῆ νὰ χαλάσουν τὸ καλαμπόκι. Μᾶς ἔδειξαν τὸ δρόμο — δὲν εἴχαμε ξαναπάει — καὶ ξεκινήσαμε μὲ γέλια. Λογαριάζαμε στὸν ἐρχομὸ νὰ κατεβοῦμε στὴ ρεμματιὰ νὰ μαζέψουμε ἀγριολούλουδα. Περιμέναμε τὴν ἄλλη μέρα ἐπισκέψεις ἀπὸ τὸ χωριό, καὶ θέλαμε νὰ εἶναι ὄμορφο τὸ σαλόνι μας.

Περπατήσαμε κάμποσο καὶ φθάνοντας στὸ σπίτι τοῦ μπάμπα-Κώστα εἴδαμε στὸ χαγιάτι καθισμένο ἕνα ξανθό, ὁλόξανθο κορίτσι ὡς δώδεκα χρόνων. Τὸ πρόσωπό του δὲ φαινόταν καλά — ἦταν στραμμένο στὴν ἀντίθετη μεριά — ἀλλὰ τὸ καταλάβαινε κανεὶς πῶς ἦταν πολὺ ὄμορφο. Πρᾶμα παράξενο ὅμως, δὲ γύρισε νὰ ἰδῆ, οὔτε σηκώθηκε, ἂν καὶ μᾶς ἄκουσε, γιατὶ περπατούσαμε πιὰ στὶς πλάκες.

— Ἔ! μικρή, ἐδῶ εἶναι ὁ μπάμπα-Κώστας; λέω.

— Ὄχι, δὲν ἦλθε ἀκόμα, μᾶς ἀπάντησε μὲ μιὰ ἀπαλὴ φωνή, γυρίζοντας ἀργὰ πρὸς ἐμᾶς τὸ κεφάλι της.

Μὰ πῶς μπορῶ νὰ σᾶς ἐκφράσω τί αἰσθάνθηκα κείνη τὴ στιγμή! Εἴδαμε ἕνα πρόσωπο, ἀγγελικό, ψεύτικο τὸ νόμιζες ἀπ' τὴν τόση ὀμορφιά, μὰ δυὸ μάτια κατακόκκινα... σβυστά. Ἦταν τυφλή! Ἀνίκανες νὰ προφέρουμε λέξη, τὴν κοιτάζαμε σὰ χαμένες.

Βήματα ἀκούστηκαν στὴν κάμαρα, καὶ φάνηκε ἡ μητέρα της. Ἔρριξε ἕνα

πονεμένο βλέμμα στὴν τυφλή, καὶ μᾶς καλησπέρισε. Ἀπὸ τὰ βουρκωμένα μάτια μας, κατάλαβε τί σκεπτόμαστε.

— Τὴ Χρυσάνθη εἴδατε; λέει· καὶ σὲ λίγο πιὸ σιγά: Ἄχ! ἂς μὴ τὸ δώσῃ ὁ Μεγαλοδύναμος σ' ἄλλη μάννα.

—Ἔχετε ἄλλα παιδιά; ρώτησε δειλὰ ἡ Ἕλλη.

—Εἶχα, παιδιά μου, δυὸ ἀγόρια μά...

Καὶ μὲ τὰ μάτια σηριγμένα στὸ γαλάζιο ἄπειρο, συνέχισε τὴν τραγικὴ της ἱστορία, ἐνῶ τὰ δάκρυα αὐλάκωναν ἤρεμα τὸ ρυτιδωμένο πρόσωπό της. Καὶ τὰ δυό της ἀγόρια, μοναδικὲς ἐλπίδες τῶν γηρατειῶν τους, πέθαναν ἔτσι. Τὸ ἕνα στὸ θέρος, καὶ τ' ἄλλο τὸ πρωΐ πού ξύπνησε, τυφλώθηκαν ξαφνικά. Σ' ἕνα χρόνο μέσα ἔχασε καὶ τὰ δυό. Τοὺς ἔμεινε μόνο τὸ κορίτσι. Εἶχαν ρίξει ὅλες τους τὶς ἐλπίδες σ' αὐτό. Μὰ πρὶν τρεῖς μῆνες τὸ χτύπησε κι' αὐτό. «Τί θ' ἀπογίνουμε» τελείωσε ἡ τραγικὴ μητέρα. «Ὁ ἄντρας μου ζεῖ καὶ δὲ ζεῖ· τώρα μιλᾶ τὸ βράδυ μὲ τὴ Χρυσάνθη. Ἀργότερα...»

Σώπασε. Σηκωθήκαμε νὰ φύγουμε.

— Συγνώμη, κυρὰ-Ζωή, ψιθύρισε ἡ Ἕλλη, σὲ κάναμε νὰ θυμηθῆς...

—Ὄχι, παιδιά μου, σεῖς νὰ μὲ συμπαθᾶτε πού σᾶς λύπησα μὲ τὶς πίκρες μου.

— Καληνύχτα, εἴπαμε σιγά.

— Καληνύχτα, ὁ Θεὸς μαζί σας,

Τραβήξαμε ἴσια σπίτι. Εὐτυχῶς εἶχαν βγεῖ ὅλοι. Μπήκαμε στὴν κάμαρά μας καὶ ξεσπάσαμε σ' ἕνα κλάμα...

Ἀρόη

ΔΙΑΤΤΟΝΤΕΣ

Στῆς νύχτας τὸ μυστήριο παραδομένη, ἀφίνω τὴ φαντασία μου νὰ τρέχῃ στοὺς κόσμους τοὺς παραμυθένιους τοῦ Ἀπείρου... Ἀκίνητη, λὲς καρφωμένη μπρὸς στὸ σκοτάδι πού ὅλο τὸν Πλανήτη μας πλάκωσε, προσπαθῶ νὰ ξαναφέρω στὸ νοῦ μου ὅλα, ὅσα ὁλόκληρη μέρα, στὰ βιβλία διάβασα. Μὰ ἡ σκέψη δὲ δουλεύει. Μηχανικὰ τὰ χείλη ψιθυρίζουν κάτι καὶ σταματοῦν. Στὴν ἀπόλυτη ἠρεμία ποῦχει σκορπίσει γύρω της ἡ νύχτα, χάνω τὸν εἰρμὸ τῶν σκέψεών μου, τὸ μυαλό μου, σὰ χαλασμένη μηχανή, σταματᾶ ἀπότομα...

Δὲ μπορῶ ἀπάψε νὰ σκεφτῶ! Θέλω μονάχα νὰ ὀνειροπολήσω... νὰ θυμηθῶ πάλι ὅσα, μακρυὰ ἀπὸ μένα, βρίσκονται... Κι' ἀκράτητα ἀκολουθῶ τὸ δρόμο πού μοῦ χάραξε μέσ' στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας ἡ ψυχή μου...

Μὰ ἔξαφνα, τὶς σκέψεις μου τὶς ἔκοψε ἀπότομα μιὰ λαμψη στὸ στερέωμα, σὰ φωτεινὴ βολίδα, πού πέρασε μὲ γρηγοράδα ἀστραπῆς. Ἕνας διάττων! .. Κι' ἄλλος ὕστερα.., κ' ἄλλος πάλι, ἕνα σωρὸ ἀπόψε!

Πόσο μ' ἀρέσει νὰ τοὺς βλέπω!.. πόση χαρὰ μοῦ δίνουν! Περνοῦν μὲ γρηγοράδα ἀφάνταστη, γράφουν ἕνα τόξο στὸ Ἄπειρο καὶ χάνονται... σβύνουν... χωρὶς νὰ ξαναφανοῦν... Ἄλλοι διαλύονται ἀπ' τὴν τριβὴ τῆς ἀτμοσφαίρας πρὶν προφτάσουν νὰ ριχτοῦν στὸν πλανήτη μας, ἄλλοι – πιὸ τυχεροί—σπάνια ὅμως, πέφτουν στῆ γῆ μας, σὰν ἀερόλιθοι...

Παρατρατημένοι, ξεφεύγουν ἀπ' τὴ τροχιά τους, ἀπ' τὸν προορισμό τους, χάνοντας τὰ οὐράνια ὕψη τους, ἀφίνοντας συντρίμματα στὸ πέρασμά τους. Ὅμοιοι μὲ τὰ παρατρατημένα τῆς γῆς πλάσματα. Ἄνθρωποι δυστυχισμένοι, θαμπωμένοι ἀπ' τὸ πολύχρωμα φῶτα τῆς περιπέτειας, ξεφεύγουν ἀπ' τὸ δρόμο τὸν κανονικὰ χαραγμένο, γιὰ νὰ ριχτοῦν στὴ ζωὴ τὴ γιομάτη θλίψη καὶ πόνο. Μ' αὐτὴ στὸ πέρασμά της τοὺς ἁρπάζει, τοὺς κυλᾶ, τοὺς ταπεινώνει, τοὺς κάνει ἄφαντους, ἀσήμαντους. Τίποτ' ἀπ' αὐτοὺς δὲ μένει, παρὰ μονάχα συντρίμματα, πού ὁ ἄεραὰς τῆς λησμονιᾶς θὰ σβύσῃ κι' αὐτὰ μιὰ μέρα. Διάττοντες τῆς ζωῆς πού φαίνονται γιὰ λίγο νὰ λάμπουν κι' ὕστερα σβύνουν, λησμονημένοι, ὦ; πού γιὰ πάντα στ' ἄπειρο νὰ χαθοῦν.

Διάττοντες!.. Πόσες θλιβερὲς σκέψεις ξυπνᾶτε μέσα μου!.. Ἀλλά... νὰ κι' ἄλλος, κι' ἄλλος! Ἀληθινὴ βροχὴ διαττόντων ἔχουμ' ἀπόψε!..

Φίλημα Σκιᾶς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Πῶς; φωνάζει ὁ καινούργιος δάσκαλος. Δὲν ξέρετε νὰ λύσετε αὐτὸ τὸ πρόβλημα; Σᾶς τὸ ξαναλέω: "Ἔχω πέντε πορτοκάλλια καὶ δίνω τὰ τρία. Πόσα μοῦ μένουν:

Οἱ μαθητὲς μένουν ἄλαλοι· ὁ πρῶτος σηκώνει τὸ χέρι του κι' ἐξηγεῖ.

— Ξέρετε, κύριε, ὁ παλιὸς δάσκαλος μᾶς ἔκανε πάντοτε τὰ παραδείγματα μὲ τὰ μῆλα!

Δανάη

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 32ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ 1933

["Ἰδε «Διάπλασιν» τοῦ 1932, φυλλ. 51]

Εἰς τὸν κατωτέρω Πίνακα τῶν Βραβείων ὁ ἀριθμὸς ποὺ συνοδεύει κάθε ὄνομα, σημαίνει πόσα φύλλα ἐν ὅλῳ διέθεσεν ὁ διαγωνιζόμενος.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

Σύλλογος «Ἄνεμοι», 1001. Κορυφαῖος τῶν Ὁμάδων. ***Σύλλογος «Βασιλέων»***, 676. ***Θέλμα***, 520.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Κόκκινο Καναρίνι, 364. ***Ὀλιβιέρος Κρόμβελ***, 312. ***Σύλλογος «Ὀλυμπίων Θεῶν»***, 312. ***Μπετόβεν***, 312. ***Μιρέλλα***, 260.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Παπαρούνα, 182. Πριγκίπισσα τῶν Δολλαρίων, 156. Μαγνήτης, 156. Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς, 156. Σύλλογος «Ἐλπίς», 130. Ἕλντα, 117. Ἀτλαντίς. 108. Σύλλογος «Βάτραχοι», 104. Ἰσλέ, 104. Σύλλογος Ἐσπεράντο, 104. Λευκαδίτικο Ἀκρογιάλι, 104. Ἑλένη Καρατζόγλου, 104. Εὔα, 104. Μίκυ Μάους, 104. Τζίνα, 104. Ἔξυπνο Ἀστέρι, 104. Ἄστρον τῆς Εὐτυχίας, 104. Ἄγγελος τῆς Λευτεριᾶς, 104. Λιχουδίτσα καὶ Χρυσὴ Πεταλουδίτσα, 104. Δημ. Βαρβ Πουλάκος, 104. Κερκυραϊκὸ Διαβολάκι, 104. Μαρία Σπ. Τσαγκαράκη, 104. Μηλιωτοπούλα, 104, Λελούδω, 104. Δοξασμένο Τριπολιτσοτάκι, 78. Πειραιωτάκι, 78. Ζέφυρος, 78. Χλόη, 78. Σύλλογος «Χαρούμενη Συντροφιά», 78. Σπ. Πανόπουλος, 65. Χρυσούλα Ἀντωνιάδου, 52. Γ. Ἀξιώτης, 52. Ἄλκης Κέδρος, 52. Μενεξεδένιο Μπουκετάκι, 52. Λευκὴ Θεά, 52. Ἀλέκος Βελισσαράτος, 52. Ἀσπασία καὶ Κατίνα Γανώση, 52. Γαλανὴ Πειραιωτοπούλα, 52. Ἔνδοξος Ἑλλάς, 52. Ντολορές, 52. Ἀγριολούλουδο, 52. Ζοζός, 52. Θεότρελλη, 52. Ἰωάννης Δυοβουνιώτης, 52. Διάνα, 52. Ἀλπινιστής, 52. Ρούλα Κ. Θεολογοπούλου, 52. Γκάλικ, 52. Εὐγενία Ἐμ. Θραβάλου, 52. Τρελλὴ Ζαννέτ, 52. Μαρία Κακισοπούλου. 52. Νυχτολούλουδο, 52. Ἀγριοκόριτσο, 52, Δημητ. Καλοδούκας, 52. Σταράτη, 52. Σπαρτιατοπούλα, 52. Ἰωάννης Α. Καραμίτσας, 52. Σ. Καρασολανίδης, 52. Ἀνθισμένη Λεμονιά, 52. Ἀταλάντη, 52. Ἰώ, 52. Βάσος Δ. Κιόρτσης, 52. Δ. Κολεσιδόπουλος, 52. Ἄλκηστις, 52. Ἀγκάθι, 52. Δάκρυ Ψυχῆς, 52. Μονάκριβη, 52. Αὐγαριά, 52. Λία Δ. Μαρινάκη, 52, Τζῶν Μπατόπουλος, 52. Ἀνιέτζα, 52. Μιχ. Π. Νούσιας, 52. Ἐλπίς, 52. Ἀρχοντοπούλα, 52. Γιόλα, 52, Λυκ. Παπαδόπουλος, 52. Φιφὴ Ν. Παπαζαφείρη, 52. Πονου Δάκρυ, 52. Γαργαντούας, 52. Θέμος Μιράντας, 52. Ἑκάτη, 52, Βενετσιάνικη Νύχτα, 52. Θάλης Βλαστός, 52. Κλαίλια, 52. Στελ. Πράττος, 52. Ἰδανισμός, 52. Ἕλλη Ραφτοπούλου, 52. Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα, 52. Παγασαία, 52. Λεβάντα, 52. Αὔρα τοῦ Ζεφύρου, 52 Στέλλα Σταυριανοῦ, 52. Παρήγορος Ἄγγελος, 52. Σελληνιώτικος Ὀρίζων, 52. Βάσω Ι. Σωτηρακοπούλου, 52. Ἀκτίς Ἐλπίδος, 52. Μικρὴ Ἀμαζών, 52. Γαλανόλευκη, 52. Καπεστὰν Καπεστὰν καὶ Πριγκίπισσα Γιόλα, 52. Κινεζούλα, 52, Ροξάνη Φωτιάδου, 52. Θεμιστ. Κ. Χαβαράνης, 52, Ἐλένη Ἰω. Χρυσούδη, 52. Λουΐζος Δάνος. 26. Γκόλφω Σπ. Δρούβα, 26. Χιονισμένος Ὄλυμπος, 26. Ὀρκεύσια, 26. Φάουστ, 26. Θεοδώρα Λιόλιου, 26. Μικρὸ Κορφιατόπουλο, 26. Βάνδα, 26. Προσκοπίνα, 26. Σβυσμένη Ἐλπίς, 26. Κοσμᾶς Τσαμίσης, 26. Βολιώτικο Ναυτάκι, 26. Ἑλένη Ἀνδρ. Φουράκη, 26. Πανσές, 13. Γοργόνα, 13. Μέντιουμ, 13. Ἀριελ, 13. Σύλλογος «Διαπλασόκοσμος», 13. Κυριάκος Γ, Φιλιππίδης, 13. Κούλα Ε. Χατζηνικολῆ, 13.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΟΥΔΕΝΑ ἀπεστάλοῦν τὰ βιβλία τοῦ βραβείου, ἐὰν δὲν δρίσει καὶ ζητήσει αὐτὰ ὁ ἴδιος ὁ βραβευόμενος, ἐκλέγων κατὰ τοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως, ἐκ τῶν δημοσιευομένων εἰς τὰ νεώτερα φυλλάδια τιμοκαταλόγων τῶν τόμων τῆς Διαπλάσεως καὶ τῆς Βιβλιοθήκης της καὶ ὑπολογίζων αὐτὰ μὲ τὰς ἐκεῖ ὁριζομένας τιμάς. Τὸν ὑπολογισμὸν δὲ τῆς ἀξίας τοῦ βραβείου πρέπει νὰ κάμῃ ἕκαστος κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ 33ου Διαγων. Ξεσπαθώματος, (ἴδε Ὁδηγὸν Συνδρομητοῦ Κεφ. Δ' § 35, σελ. 9 καὶ καθεξῆς).

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ λαβόντες Α' καὶ Β' Τάξεως βραβεῖον νὰ στείλουν τὰς φωτογραφίας των νὰ δημοσιευθοῦν. Ὅσοι εἶχαν στείλει φωτογραφίαν των καὶ ἐδημοσιεύθη, πρέπει νὰ στείλουν νέαν.

ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ δικαιοῦνται νὰ ντιπροσωπευθοῦν εἰς τὸ Ξεσπάθωμα διὰ μιᾶς μόνον ἕκαστος φωτογραφίας, εἴτε τοῦ Προέδρου, εἴτε ἄνευ αὐτοῦ, ἑνὸς μέλους τοῦ Συμβουλίου.

ΕΥΣΗΜΑ ἀπενεμήθησαν εἰς ἕκαστον τῶν διαγωνισθέντων ἀναλόγως τῶν διατεθέντων ὑπ' αὐτοῦ φύλλων. ἤτοι ἓν Εὔσημον διὰ κάθε 25 φύλλα ἢ κλάσμα αὐτῶν.

Τὰ Εὔσημα τῶν Συλλόγων δὲν διανέμονται εἰς τὰ μέλη· ἀνήκουν εἰς τοὺς Συλλόγους.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 27 Ὀκτωβρίου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο: ζυγιζετέ τα! —Δὲν ἀπαντῶ σὲ ἀπορίες ποὺ τὶς λύνει ὁ «Ὁδηγὸς τῶν Συνδρομητῶν»: διαβάστε τον!

ΣΤΗΝ ἀντικρινὴ σελίδα βλέπετε τἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ Ξεσπαθώματος ποὺ προκηρύχθηκε πρόπερσι. Εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ καὶ, ἀκόμη μιὰ φορά, εὐχαριστῶ αὐτοὺς ποὺ ξεσπάθωσαν τότε καὶ μὲ βοήθησαν ἔτσι στὸ δύσκολο ἔργο μου. Τἀποτελέσματα τοῦ τρέχοντος (1934) θὰ δημοσιευθοῦν ἐν καιρῷ, ἀλλὰ σὲ λίγο, μὲ τὰ «Νέα τοῦ 1935» θὰ προκηρυχθῇ κι' ὁ νέος Διαγωνισμὸς Ξεσπαθώματος γιὰ τὸ ἔτος ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου, κι' ἐλπίζω νὰ λάδουν μέρος σ' αὐτὸν πολὺ περισσότεροι.

Ἰδιόφωτε, σήμερα μόλις ἀπαντῶ σ' ἕνα παλιό σου γράμμα. Καὶ τοῦτο γιατ' εἶχα νὰ σοῦ πῶ πολλὰ καὶ δὲν ἔβρισκα τὸν ἀπαιτούμενο χῶρο. Ναί, κάθε νέος πρέπει νὰ ὑπομονῇ νὰ τελειώσῃ τὶς σπουδές του γιὰ νὰ μπῇ στὴ ζωή, στὴ βιοπάλη καὶ, χρησιμοποιώντας τὶς γνώσεις του, νὰ φανῇ χρήσιμος στοὺς ἄλλους. Καὶ πρῶτα-πρῶτα στὴν οἰκογένειά του. Αὐτὸ δὲν βλέπω νὰ τὸ ἀναφέρῃς στὸ πρόγραμμα, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πολὺ σπουδαῖο. Ὁ νέος, ποὺ θἀρχίσῃ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ κερδίζῃ, θἀνακουφίσῃ τοὺς γονεῖς του, ἂν ἔχουν ἀνάγκη, καὶ θὰ βοηθήσῃ τὰ μικρότερα ἀδέλφια του, καὶ τὰ μεγαλύτερα ἀκόμα, ἂν εἶναι κορίτσια καὶ δὲν ἐργάζονται κι' αὐτά. Ἡ κοινωνία ἀποτελεῖται ἀπὸ οἰκογένειες, κι' ὅταν οἱ οἰκογένειες πᾶνε καλά, πάει καλὰ κι' ἡ κοινωνία. Ἔτσι κανένας δὲν ὑπηρετεῖ τὴν πατρίδα του καλύτερα ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ ἀφιερώνεται στὴν ὁποιαδήποτε ἐργασία του μὲ ἀφοσίωση, τιμιότητα κι' ἀγάπη στὴν οἰκογένειά του. Γιατὶ τότε μπορεῖ νἀγαπᾶ ἀληθινὰ καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ ἐργαθῇ καὶ γιὰ τὸ κοινὸ συμφέρον, τὸ γενικό, εἴτε ὅταν ἡ πατρίδα τὸν καλέσῃ στρατιώτη, εἴτε ἀ. οἱ συμπολῖτες του τὸν ἀνεβάσουν σ' ἓν' ἀξίωμα.

Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου, *Ντενῆ*, κι' ὄχι μόνο γιὰ τὸ περιεχόμενο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ κομψό, σκοδρὸ καὶ καθαρὸ γράφιμο. Κρίμα ποὺ δὲν ἔκαμες ἀκόμα τρόπο νὰ μοῦ γράψῃς καθ' ἑβδομάδα. Τὶς πιὸ θερμές μου εὐχὲς γιὰ τὰ γενέθλιά σου. Γιὰ τὸ ἄλλο ζήτημα ἔχεις καιρὸ νὰ σκεφθῇς. Ἄφησε νὰ ἰδοῦμε πῶς θὰ εἶναι μετὰ τρία χρόνια τὰ πράγματα. Μπορεῖ π. χ. νὰ ἰδῇς πὼς λίγο θὰ σοῦ λείπῃ γιὰ νὰ πάρῃς τὸ πτυχίο τοῦ Ὠδείου καὶ πὼς θὰ μπορῇς νὰ ἐγγραφῇς κἀπὸ Πανεπιστήμιο ἀμέσως, ἢ νἀναβάλῃς τὴν ἐγγραφή σου γιὰ κανένα ἀκόμα χρόνο. Πάντως δὲν εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐπιτύχῃς καὶ τὰ δυό πτυχία.

Ἄ, τί κομψὸ τὸ χαρτί σου, *Νινούλα*! Ἀπὸ πάνω τυπωμένο ἔτσι ὡραῖα τὸ ψευδώνυμό σου, καὶ δίπλα ἡ διακμονῆ μὲ μιὰ γραμμίτσα ἀπὸ κοκκίδες γιὰ νὰ προσθέτῃς κάθε φορὰ τὴ χρονολογία... Ἀλλὰ γιατὶ γράφεις «Στὸ Πειραιᾶ»; Πρῶτο, θέλει καὶ νὶ: στὸ *Ν Πειραιᾶ*, γιατὶ ἀλλοιῶς φαίνεται σὰν οὐδέτερο ξενικὸ ἄκλιτο. Ἔπειτα, στὰ γράμματα ὁ τόπος τῆς διαμονῆς σημειώνεται ἁπλά, χωρὶς ἐμπρόσθετο προσδιορισμό: Κέρκυρα, Πάτρα, Πειραιάς. Τὰ «ἐν Ἀθήναις», «ἐν Πειραιεῖ» κτλ. ἔχουν καταργηθεῖ, ὥστε δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ μεταφράζουμε. Χαίρω ποὺ θὰ λάβῃς μέρος καὶ στὸ Πένταθλο Ναί, τὸ *Δυσόχαρτο* εἶναι ὁ Γρόλλιος, μὰ ὅταν ἀγωνιζόταν στὸ Πένταθλο δὲν ἦταν ἀκόμα συνεργάτης μου, οὔτε κἂν στὴ Μεγάλη Τάξη. Στὸ μεταξὺ... μεγάλωσε.

Ναί, *Μαύρη Μάσκα*, πολὺν καιρὸ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς, ἀλλὰ τώρα, ποὺ εἶσ' ἐλεύθερη ἀπὸ σχολεῖο, θὲ μοῦ γράψῃς βέβαια συχνότερα. Χαίρω ποὺ οἱ κόποι τοῦ περασμένου χρόνου ἀνταμείφθηκαν τόσο καλά. Ὦ. γρήγορα θὰ συνηθίσῃς καὶ τὴ ζωή τοῦ σπουδῆ. Σοῦ ἔστειλα λυσόχαρτο γιὰ νὰ λάβῃς μέρος στὸ Διαγωνισμό, μὰ καὶ στὸ Πένταθλο θὰ μποροῦσες νἀγωνισθῇς, ἀπόφοιτη πιὰ τοῦ Γυμνασίου.

Εἶναι, *Ναπολέονη*, ἐπειδὴ δὲν ἔχω τόπο νὰ δημοσιεύσω συχνὰ ἀπορρίψεις. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ κάνετε ὑπομονή. Τὴν τύχη τοῦ κομματιοῦ σου, ἂν δὲν τὴν μάθες ὡς τώρα ποὺ σοῦ γράφω, θὰ τὴ μάθῃς γρήγορα ἀφοῦ ξέρεις πὼς τὸ ἔλαβα. Παραδέχομαι κι' ἐγὼ αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴ μικρὴ *Πριγκιπέσσα*. Τὰ ποιήματά της εἶναι πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ τὴν ἡλικία της καί, ἂν ἡ ἐξέλιξή της θὰ προχωρήσῃ κανονικά, βεβαιότατα θἀναδειχθῇ ὡς ποιήτρια, ὅπως καὶ τῆς τὸ εὔχεσαι μὲ τὴν καρδιά σου.

Πραγματικῶς, *Σφίγξ*. ὁ «Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης» εἶναι ἀπὸ τὰ ὡραιότερα βιβλία ποὺ γράφτηκαν γιὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τὸ θυμᾶσαι μὲ συγκίνησή, ἀφοῦ ἦταν τὸ πρῶτο ποὺ διάβασες μόλις ἔμαθες ἐλεύθερη ἀνάγνωση. Τἄλλα τῆς Βιβλιοθήκης μου εἶναι γιὰ κάπως μεγαλύτερα παιδιὰ ἢ γιὰ μεγάλα. Κι' ὅλα ὡραῖα, γιατὶ τὰ διάλεγα μὲ μεγάλη φροντίδα. Πολὺ θὰ ἤθελα νὰ ξαναρχίσω τὴ Βιβλιοθήκη μου, ἀλλὰ δυστυχῶς, μὲ τὴν κρίση καὶ μὲ τὴ φορολογία τοῦ χαρτιοῦ, δὲν εἶναι πιὰ δυνατὸ νὰ βγαίνουν βιβλία.

***Χρυσὴ Πεταλουδίτσα, Δεσποινὶς Πεισματάρα, Βρυσούλα, Χωρὶς Φτερά, Γιόλα, Δροσοστάλαχτη, Μπὶλ-Σπίλ, Κοκκινοσκουφίτσα, Ἀγνὴ Καρδιά*,**— καλὰ μου παιδιά, καὶ τὰ δικά σας ὡραιότατα γράμματα διάβασα μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση, μὰ δὲν ἔχω πιὰ τόπο γιὰ ἐκτενέστερη ἀπάντησή

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: ('Επειδὴ ἔχουν πάλι μαζευτεῖ ἕνα πλῆθος κομμάτια γι' ἀπόρριψη, θὰ εἶμαι κάπως σύντομη στὶς κρίσεις μου ὥσπου νὰ κατεβῇ κάπως ὁ σωρός ποὺ ὀρθώνεται ἐμπρός μου Στοὺς φίλους μου ποὺ βλέπουν τὰ κομμάτια τους ν' ἀπορρίπτωνται, ἀντὶ γιὰ ἄλλη συμβουλὴ συνιστῶ νὰ διαβάζουν ἐκεῖνα ποὺ δημοσιεύω καὶ νὰ μοῦ στέλνουν παρόμοια). «Ἀπὸ τὰ Μικρά μου Μυστικὰ «τῆς *Ἀγνῆς Καρδιᾶς*. Τίποτε τὸ ἐξαιρετικό.—«Τετράστιχα τῆς Νύχτας» τοῦ *Ἀμαράντου*. Μόνο τὸ ἕνα ποὺ μπῆκε μοῦ ἄρεσε πολύ.—«Ὁ ζητιάνος» τοῦ *Βλάση Πήλιου*. Δὲν λέει τίποτε καινούργιο. — «Ἡλιοβασίλεμα στὸ χωριό» τοῦ ἴδιου. Κι' αὐτὸ κοινὸ καὶ ἀντικανονικὰ σταλμένο. — «Τὸ Μέγα Σπήλαιον» τοῦ *Πιτσιρίκου*. Εἶναι ἀφελές, ἔχει αἴσθημα, ἀλλὰ ἄτεχνο στὴ στιχουργία καὶ στὴ γλῶσσα. — «Ἔρχεται ἡ ἀνοιξις» τοῦ *Φωτοβόλου Ἄστρου*. Γλῶσσα σχολαστική.—«Στὸ δάσος» τοῦ ἴδιου. Ἀντικανονικὰ σταλμένο. Στὴ Σ. Σ. Σ. δημοσιεύονται μόνο πρωτότυπα ποιήματα. Αὐτὸ φαίνεται δὲν τὸ ἤξερε τὸ *Φ. Α.*—«Στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου» τοῦ *Ναπολέοντος Βοναπάρτη*. Ἀτεχνο, γλῶσσα ἀνακατεμένη.—«Ἀναμονὴ» τοῦ *Μόρου τῆς Ἀνδρου*. Ἐκκαστάλθηκε διορθωμένο, ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν μὲ ἱκανοποιεῖ. Τὸ θέμα εἶναι πολὺ μεγάλο γιὰ ἕναν ἀρχάριο ὅσο καλὰ κι' ἂν γράφῃ. Πάντως ὡς προσπάθεια εἶναι ἀξιέπαινο.—«Ὁ πόνος μιᾶς μάννας» τοῦ *Ἥρωος τῆς Ἀρένας*. Κι' ἐδῶ τὸ θέμα πολὺ σοβαρὸ γιὰ ἕνα κομματάκι τῆς Σ.Σ.Σ.—«Τὸ τέλος κτλ.» τῆς *Α.Ρ.Χ.Α*. Στάλθηκε πολὺ ἀργά, ὅταν κόντευαν νὰ ξανανοίξουν τὰ σχολεῖα. Ἔχει ὡραῖες σκέψεις καὶ αἴσθημα, ἀλλὰ ἡ ἐκτέλεση ὕστερα!.—«Λουκιανοῦ Διάλογοι» τοῦ *Αἰώνιον*. Ἀπὸ τότε ποὺ δημοσιεύσαμε ἕναν τέτοιο διάλογο, ἀρχισαν οἱ ὅμοιοι νὰ πέφτουν βροχή. Δυστυχῶς οὔτε ὅλοι οἱ διάλογοι τοῦ Λουκιανοῦ εἶναι κατάλληλοι γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ. οὔτε ὅλες οἱ μεταφράσεις καλές. Πάντως τὰ παιδιὰ εἶναι ἀξιέπαινα γιὰ τὴν προσπάθειά των ποὺ δείχνει ὅτι τὴν ἀρχαία γλῶσσα δὲν τὴν θεωροῦν μόνο ὡς ἕνα ὑπόχρεωτικὸ μάθημα. Τὰ ἴδια λέω καὶ γιὰ τὸν «Πλούτωνα» τοῦ *Μεσημβρινοῦ Ἀστέρος*. —«Ἀλῆτες» τῆς *Ω, Ω. Ω*. Μοῦ φαίνεται πὼς ἔχει ξανασταλεῖ. Ὡς ποίημα εἶναι ἀρκετὰ καλό, ἀλλὰ ἀκατάλληλο γιὰ τὴ Σ.Σ Σ. Τὰ περισσότερα παιδιὰ δὲν θὰ τὸ καταλάβαιναν. Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ἀθηναῖον Φοιτητὴν* (πραγματικῶς, τὸ Λύκειο ὅπου εἶσαι τώρα ἀσωτερικός, εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τῶν Ἀθηνῶν· θὰ περνᾶς ὡραῖα καὶ θὰ μάθῃς πολλὰ καὶ πρῶτα-πρῶτα νὰ ἐπιμεληθῇς τὴν ὀρθογραφία σου, γιατὶ κάνεις λάθη) *Μάγδαν Δ. Γιαννέλλα* (ὡραῖο τὸ γραμματάκι σου τί καλὰ ποὺ μοῦ περιγράφεις τὴ διαδρομὴ ἀπὸ τὸ Πλωμάρι ὡς τὸ Κουρνέλι, πλαΐ στὴν ποταμὸ Σεδούντα! μοῦ φαινόταν πὼς σὲ παρακολουθοῦσα, ἐγὼ ποὺ «δὲν φεύγω ποτὲ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας» ναί, ἔχω κι' ἄλλες φίλες ἐκεῖ καὶ θὰ μποροῦσες νὰ τὶς γνωρίσῃς μέ μιὰ Μ. Ἄγγελία') *Δυοσκούρους* (πολὺ καλὸ τὸ θέμα τῆς φωτογραφίας, ἀλλὰ τὸ πρόσωπο τοῦ παιχνιδοῦ εἶναι πολὺ σκοτεινό· ἰδέστε τί ζωηρά, τί ζωντανὰ ποὺ εἶναι αὐτὰ ποὺ δημοσιεύω· περιμένω·) *Στέρεν* (ἀφοῦ δὲν μποροῦσες, δὲν πειράζει· τὸ σημερινό σου ὡραῖο γράμμα μὲ ἱκανοποίησε· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα καὶ περιμένω τὴ συνδρομὴ γιὰ νὰ ἐγγράψω τὴ νέα μου φίλη') *Κρατῖνον* (πάντα στὴν ἀρχὴ ἡ «κλεισούρα» στὸ σχολεῖο φαίνεται δυσάρεστη, ἀλλὰ σὲ λίγο τὴ συνηθίζει κανείς καὶ τοῦ ἀρέσει· ναί, νὰ μοῦ γράψῃς μόνο ὅταν εὐκαιρῇς· πρῶτα τὰ μαθήματα!) *Αἰώνιον Θρύλλον* (τώρα... θὰ τὰ ξανακάνῃς· δύσκολο εἶναι; ὁ φίλος σου μπορεῖ νὰ στείλῃ ὅ,τι θέλει γιὰ τὴ «Νέα Ἑστία» μ' ἕνα γράμμα του στὸν κ. Ξενόπουλο· κι' ἂν στείλῃ τίποτα καλό, θὰ δημοσιευθῇ· πάντως θὰ λάβῃ ἀπάντηση στὴν Ἀλληλογραφία τοῦ περιοδικοῦ·) *Πειραιωτάκι* (λυσόχαρτο ἔστειλα· περιμένω·) *Πασχαλιὰν* (νὰ ἰδοῦμε λοιπόν, ἐγὼ ἐλπίζω καὶ περιμένω· μὲ χαρὰ μαθαίνω πὼς ὁ *Ταρζὰν* ἀρίστευσε στὶς εἰσαγωγικὲς τοῦ Πανεπιστημίου· μπράβο του! προσπάθησε νὰ λάβῃς μέρος καὶ στὸ Πένταθλο·) *Λευκὸν Κρῖνον* (χαρτὶ λύσεων ἔστειλα· πῶς περνᾶς στὴν Κηφισιά;) *Βλάσην Πήλιον* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἐξετέλεσα· ἡ ὑπόμνηση εἶναι τυπική, στέλνεται σὲ ὅλους· ἡ «Παναγία τῶν Παρισίων» εἶν' ἕνα ἀριστούργημα, καὶ πάντα ὅτάν διαβάζῃ κανεὶς ἀριστουργήματα ὠφελεῖται· ἀλλὰ πρέπει νἀγχῃ τὴν ἀπαιτούμενη ἡλικία γιὰ τὸ καθένα· ὁ κ. Φαίδων π. χ. τὴν «Παν. τῶν Παρ.» τὴ διάβασε ὅταν ἦταν 20 χρονῶν· ἐσὺ πόσων εἶσαι;) *Τάσον Δούζην* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· θὰ διαβάσω τὸ ποίημα καὶ θὰ σοῦ πῶ

ἀλλὰ θὰ περιμένῃς· γιὰ τὸ ἄλλο ἔχε ὑπ' ὄψει σου τοῦτο: τὸ περιοδικό μου εἶναι βέβαια καὶ λογοτεχνικό, ἀλλὰ προπάντων παιδαγωγικό· ἔτσι ἀπὸ τὴ Σ. Σ. Σ. μπορεῖ ἐξαίρετα νὰ περάσῃ ἕνας στὴ «Νέα Ἑστία», ἀλλὰ ὄχι καὶ στὶς πρῶτες σελίδες τῆς δικές μου, ἂν δὲν γράφῃ *γιὰ παιδιά*·) ***Πότην Ν. Πολίτην*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ὁ Ὁδηγὸς τιμᾶται δρ. 6, πάρε τον κι' ἐκεῖ θὰ ἰδῇς ὅλους τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς, καὶ στὴ Σελίδα Συνεργασίας, καὶ παντοῦ, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃς πιὰ ἀνάγκη νὰ μὲ ρωτᾶς·) ***Ἰπτάμενον Ἀετὸν*** (μὲ γειά· κι' ἐγὼ δὲν ξέρω γιατὶ ἔβγαλαν τὸ ὡραῖο μάθημα τῆς ψυχολογίας ἀπὸ τὴν Ε' τάξη· μήπως τὸ μετέθεσαν στὴ Δ' ποὺ ἤσουν πέρσι.—καὶ τότε θὰ μείνῃς ἀψυχολόγητος—ἢ στὴν Ζ' ποὺ θὰ πᾶς τοῦ χρόνου; Μ. Μυστικὰ θὰ σοῦ στείλω ἅμα μοῦ τυπώσουν·) ***Λουλουδένιαν Ὕπαρξη*** (τὸ ἔλαβα· μὰ βέβαια πρέπει νἄχῃς ἐμπιστοσύνη· καὶ προπάντων νὰ μὴν ἀπογοητεύεσαι ἀπὸ ἀπορρίψεις· ἐπιμονή!) ***Γκρὶ-Νταῦ*** (πῶς δὲν ξέρεις τί νὰ γράψῃς, ἀφοῦ μοῦ γράφῃς τόσα ὡραῖα; μόνο ἡ φωτογραφία εἶναι λίγο παράξαιρη —τώρα θάλασσα; —καὶ πολὺ σκοτεινή· τὸ Π. Πνεῦμα καλό·) ***Πρίγκιπα Σερνὶν*** (οἱ λύσεις δεκτές· *καὶ τὸ γράμμα σου σύντομο μὰ ὡραῖο*·) ***Μελαγχολικὴν Ὀνειροπόλον*** (νὰ σὲ βαρεθῶ; τί λές! πάντα πρόθυμη· σὲ προηγούμενο φύλλο μου ἐξήγησα τί θὰ πῇ «σκεπτικισμός»· καμμιὰ σχέση δὲν ἔχει μὲ τὸν «μυστικισμό»· μάλιστα εἶναι κάτι ἀντίθετο, γιατὶ ὁ «μυστικιστὴς» πολλὰ πράγματα πιστεύει καὶ παραδέχεται, χωρὶς νὰ γυρεύῃ λογική ἀπόδειξη· τετράδια θὰ σοῦ στείλω ἅμα μοῦ τυπώσουν·) ***Βοεροπούλαν*** (ὄχι, καμμιά·) ***Γιώτην Π. Τζαννετάκην*** (λυσόχαρτο ἔστειλα·) ***Ταρζὰν*** (μὲ τὴ δημοσίευση τῆς Ἀγγελίας ἐξιφλήθηκε ὁ λ/μός σου·) ***Ἀστραπόβροντο*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *20 Ὀκτωβρίου* θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 271ου Διαγωνισμ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδ. τούτου δεκταὶ μέχρι 27 Δεκεμβρίου.

576. Λεξίγριφος

Θόρυβο κάμε, φώναξε
Συγγένισσα στενή σου,
Γιὰ νὰ μὲ σχηματίσῃς.
Δὲν πάει ὁ κόπος ἄδικα:
Σὲ κίνδυνο, σὲ ἀνάγκη σου,
Ἐμένα θὰ ζητήσῃς.

Τρίο Κορτεζίνο

577. Στοιχειόγριφος-Ἀναγραμματισμὸς

Πολὺ μεγάλος ἄνθρωπος
Τῆς Ρώμης, ὅταν χάσῃ
Κεφάλι του καὶ οὐρά,
Κάποια σπουδαία θεότητα
Παλιὰ θὰ παρουσιάσῃ,
Ποὺ ὅταν τῶν γραμμάτων της
Ἀλλάξῃς τὴ σειρά,
Ἀπέραντη μιὰν ἤπειρο
Θὰ κάμῃς μιὰ χαρά.

Ὀλιβιέρος Κρόμβελ

57. Τονόγριφος

Ξεφυτρώνει στὸ βουνό,
Μυρωδᾶτο, ταπεινό,
Μ' ἂν τὸν τόνο του κινήσῃς,
Θὰ φωνάξῃς, θὰ χτυπήσῃς.

Λεβάντα

579. Μωσαϊκὸν

Μέλπω, Νίτσα καὶ Χρηστίνα,
Ἀσπασία καὶ Κατίνα,
Ἀπὸ ἕνα των δανείζουν
Κι' ἀδελφή τους σχηματίζουν.

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

580. Δικτυωτὸν

* * * * * * * =Χώρα τῆς Ἑλλάδος.
* * * *
* * * * * * * =Ἀρχαῖος γλύπτης
* * * *
* * * * * * * =Θεά
* * * *
* * * * * * * =Κράτος τῆς Εὐρώπης

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

581. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 = Μέρος τῆς ἐκκλησίας
2 1 3 2 = Εὐρωπ. πρωτεύουσα.
3 5 2 1 = Οἱ πολλοί
4 3 4 2 1 = Συναίσθημα
5 3 3 5 1 = Παστὸν

Μαργαρίτα

582-586. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν δι' ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

ὄρος, μηρός, ἅγιος, ῥέω, γένος.

Αἰώνιος Θρύλλος

587. Ποικίλη Ἀκροστιχίς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀποτελοῦν βυζαντινὴν αὐτοκράτειραν:

1, Στωϊκὸς φιλόσοφος· 2, Ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος· 3, Μικρὸν κράτος τῆς Εὐρώπης· 4, Εὐῶδες ἄνθος· 5, Μήν· 6, Ἄλλη βυζαντινὴ αὐτοκράτειρα· 7, Ἥρως σπαρτιάτης.

Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας

588. Φωνηεντόλιπον

πς - μ - τ - φλ - σ - ν - α - π - πς - σ

Χλωμὸ Λουλούδι

589. Γρῖφος

				ετ		
	αλ	αλ		ετ	ετ	ῶν
Ο	αλ	αλ	Ἄνδρος		ελ	γορ
ς	αλ	αλ		ετ	ετ	γορ
				ετ		ν

```
  ο     ο ο ο ο   ο ο ο ο
 ο ο    ο       ο
ο   ο   ο ο ο     ο     ν
ο     ο ο     ο
ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο
```

Μιχ. Π. Νούσιας

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 33

383. Παρύσατις (πᾶ, ρίς, α, τίς). 384. Ἀμὴν (α, μήν). — 385. Ἀρωμασάρωμα. — 386. Παναμᾶς Παλαμᾶς. — 387.

Ρ	
Κ Ω Σ	ΝΙΚΗ
Ν Ε Μ Ε Α	σκηνή, Ἀλάσκα,
Σ Ο Υ Η Δ Ι Α	λάθος, ὀθόνη, Νίκαια, Ἰκόνιον, Κίνα, ἥλιος).

— 388. ΘΕΣΣΑΛο-(εἴκοσι, — 389 Κάρολος — ὅλος = *Κὰρ* + (Πάμισος — μῖσος =) *πᾶ* + (θίασος — σὸς =) *Θεία*. Ἄθροισμα ὑπολοίπων: ΚΑΡΙΙΔΘΙΑ. 390. ΛΙΝΟΣ (ΑβεΛ, ΝινευΙ, ΑμφίωΝ, ΟχιΟ, σεισμόΣι. 391. Κάλλιο τὸ μάτι παρὰ τὄνομα.—392. ***Οὐδεὶς οἰγήσας μετενόησεν*** (ουδ εἰς ιγ εἰς ας, μετ ἐν ο εἰς εν).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΛΔ' 504]

Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλος, εὐχαρίστως. Περιμένω τετραδιάκι σου. Πασχαλιά, Φίλημα Σκιᾶς, Φιλέρημος, Ρεζέντα, εὐχαριστῶ θερμά. Στέλνω σὲ λίγο.

Σαδὶ Νοὲλ

[ΛΔ'—505]

Βραβεύουμε ἀπὸ τὶς 41 ὥμορφες καρτοῦλες ποὺ λάβαμε τὴν: Σφίγγα, Γρῖφο καὶ Φαῦστα.

Πρηγκίπισσα τῶν Δολλαρίων
Ταξιδιώτης

[ΛΔ'—506]

Γλυκειὰ Ἀνάμνηση, γράφεις πῶς ἀνταλλάσσεις ἀλλὰ . . . δὲν στέλνεις.

Γλυκειὰ Παρηγοριὰ
Πρηγκίπισσα τῶν Δολλαρίων

[ΛΔ'—507]

Ἐνδοξη Ἑλλάδα, Ἄλλεν Πίγκερτων, ἀφοῦ δὲν βγάζετε τἀποτελέσματα τῶν διαγωνισμῶν σας . . . δὲν μᾶς στέλνετε τὶς φωτογραφίες; —***Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλος, Πρηγκίπισσα τῶν Δολλαρίων, Γλυκειὰ Παρηγοριά.***

[ΛΔ'—508]

Νὰ ζήσῃς, ***Θεότρελλη***, νὰ σὲ χαίρουνται οἱ νουνές σου ποὺ σὲ βάπτισαν: Β. Γεωργαρίου. ***Ξανθὴ Ἀεροπόρος***

[ΛΔ'—509]

Ἀγνή, σὲ προσλαμβάνω, γιὰ ἀντιγραφέα μου. Δέχεσαι; (Παιδικὸ Πνεῦμα, 46ον φύλλον 1904) Comprenez-vous?

Σπίρτο Μονάχο

[ΛΔ'—510]

Λευκὴ Καμέλια, Γαλάζια Ἄγγελε, Ραϊσά, τετραδιάκι δὲν ἔλαβα. Ἀγκάθι, Δ/σις: (ΛΔ'—212). ***Ἀνδριωτάκι***

[ΛΔ'—511]

Σκούπα, ποῦ βρίσκεσαι; θυμᾶσαι λέβητα; Ἀλληλογραφοῦμε; ποία ἡ Δ/σή σου; ***Ζιζάνιο***

[ΛΔ' 512]

Σημαιοφοράκι, πότε θὰ σὲ δῶ; φούστα ξανάγραφε. Κανάκη, ὅταν σοῦ λέω ὅτι τρῶς κουτόχορτο κάτι ξέρω.

Ζιζάνιο

[ΛΔ'—513]

ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΩ τρίθραχμον δίμηνον διαγωνισμόν. Θέμα: «***Πῶς μὲ φαντάζεσθε;***» Ἡ καλυτέρα ἀπάντησις βραβεύεται μὲ ὡραῖο βιβλίο. Ἀποκλείονται ὅσοι μὲ γνωρίζουν προσωπικῶς. Δ/σις: Κον Ἐπαμεινώνδαν Καζανόδαν. Ἐμμανουὴλ Μπενάκη 73, Ἀθῆναι διά: ***Μπετόβεν***

[ΛΔ'—514]

Ἀξιέπαινη ἡ συνηγορία σου, ***Ἔλλη***, πουλί· ὅμως δὲν βλέπω στὸν δρίζοντα. Οἱ βρυχηθμοὶ τοῦ πιάνου σου ἐρήμωσαν τὴν ἀτμόσφαιρα ἀπὸ κάθε πετεινὸ τοῦ οὐρανοῦ σὲ ἀκτίνα πέντε μιλλίων!!

ΤΡΙΣΚΑΤΑΡΑΤΟΣ

[ΛΔ'—515]

Μονάκριβη, μὲ ξέχασες; γιατὶ δὲν γράφεις; Περμένω γρήγορα.

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

[ΛΔ'—516]

Ταρζάν, γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου στὶς εἰσαγωγικές, μιὰ μερίδα . . . ***κουρκουμπίνια***. ***Ἀγράμπελη, Δάκρυ Ψυχῆς, Πειραιωτάκι***

[ΛΔ'—517]

Συγχαρητήρια γιὰ τὴν ἀποκάλυψη!!! ***Λυκόφως τῆς Δόξης*** Δὲν λέγομαι ***Ἀνδρέου*** (Διάπλασις: βεβαιῶ) ἀλλὰ:

Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ: ***Ἀγγλικὴ τραπεζαρία, βενετσιάνικο σαλόνι, θερμοσίφων λουτροῦ. Ὅλα καινουργῆ.— Παρὰ τῇ κυρίᾳ Ξενοπούλου, ὁδὸς Εὐριπίδου 42, ἄνω πάτωμα.***

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι